

En investering för
barnbarnens barnbarn
Läs mer på sidan 2

NYSÅGAT

Tidningen från Logosol om småskalig träförädling

Hösten 2008

Lycka, det är att snickra tillsammans

När Anna-Lena och Thomas Karlsson slutade som mjölkbönder för sex år sedan, fanns ett stilla liv framför teven inte på kartan. Tillsammans byggde de om ladugården till ett full-fjädrat snickeri.

Här finns sågverk, hyvelmaskin, fräsmaskin och allt annat som hör till. Och en genial användning av den gamla utgöds-

lingen för att bli av med sågspån. Anna-Lena och Thomas tillverkar trädgårdsmöbler av eget virke, men den stora vinsten är att de funnit ett gemensamt intresse. Anna-Lena ser även en annan fördel.

– Jag har fått en mycket lugnare gubbe.

MITTUPPSLAGET

Kölstocken till ett vikingaskepp

Meter efter meter av kvistfri, spikrak ek. Det är vad som döljer sig under barken på det träd som ska bli kölstock i ett vikingaskepp ämnat att segla ända till Kanada.

– Ska vi verkligen bygga en båt av så här fint virke, undrar Tomas Cederroth när han stryker bort sågspånet från den nysågade ytan.

Men skepp ska det bli, tillverkat med Logosols sågverk Big Mill LSG, och till Kanada ska man segla.

Bakom projektet står föreningen Vittfarne som redan har byggt ett skepp och seglat i vikingarnas spår ända till Kaspiska havet.

SIDAN 4

Timmerfräs med plan- och rikthyvel

Logosols nya timmerfräs till stockbandsågen LM40 blev mer än en fräs. Den kan även rikt- och planhyvla balkar i dimensioner upp till 600 x 600 millimeter.

I Tyskland jublar kunder som behöver en effektiv maskin för att tillverka balkar till korsvirkeshus.

SIDAN 3

Låks blir Logosol

Inget småskaligt sågverk sågar snabbare än Låks ramsåg. Logosol säljer redan sågverket på export och tar nu steget fullt ut.

SIDAN 3

Han räddar 3000 förstörda granar

Någon har vandaliserat 3000 granar i Göteborg. Feriz Ahmic och hans arbetskamrater försöker rädda så många som möjligt med hjälp av en Solosåg.

SIDAN 8

Rätt blad till din bandsåg

SIDAN 9

Barn lär sig allt på slöjden

SIDAN 17

Museum fyllt av mopeder

SIDAN 19

Reportage från Norge, sidorna 24-25

Mina barnbarns barnbarn och skogen som de ska avverka

Jag och min fru Yvonne tillbringar en stor del av vår tid på min föräldragård, som vi fick köpa för snart 30 år sedan. Gården blev en gång i tiden avstyckad från en av min farfars fastigheter. Farfar ägde rätt stora skogsarealer, men det mesta såldes utanför familjen i samband med arvsskiftet.

I somras fick vi möjlighet att köpa ett skifte intill vårt som hela tiden kallats farfars skifte. I stort sett all skog är avverkad, så det dröjer hundra år innan det är dags för nästa slutavverkning. Ändå valde vi att köpa, dels av nostalgiska skäl, dels för att vi är övertygade om att skog är en långsiktigt bra investering.

När jag funderar på vad jag ska skriva, sitter jag med vårt senaste barnbarn i famnen. Han heter Vilmer och är två månader gammal. Om han blir riktigt gammal kommer han att få vara med om slutavverkningen av sin morfars farfars skog. Det dröjer 100 år och det blir våra barnbarns barnbarn som får det stora ekonomiska utbytet av sommarens investering.

Perspektivet svindlar, men samtidigt är det välgörande med ett alternativ till en aktiebörs som bara ser tre månader framåt.

Under dessa hundra år ska skogen röjas och gallras. När jag var sjutton år arbetade jag en sommar med att sätta tallplant i min hemby och har sedan kunnat följa utvecklingen från plantering till skog. För ett par år sedan gallrades den här skogen för första gången. Rotstockarna hade då timmerdimensioner.

Klentimmer är inte det sämsta med sina små, friska kvistar. Det är en stor förmån att sätta plant, följa hur de växer och som avslutning förädla resultatet.

Sett som en investering har skogen en intressant egenskap som aktier eller pengar i madrassen saknar. Oavsett om det är högkonjunktur eller lågkonjunktur fortsätter tillväxten.

Aktier kan förlora sitt värde, inflationen kan äta upp innehållet i madrassen, men skogen finns kvar. Ibland ökar värdet kraftigt. Hittills under 2000-talet har värdet på skogsfastigheter fördubblats. Ibland är tiderna sämre, men själva skogen fortsätter ändå att växa.

Det är ur det här perspektivet som du ska se Logosols sågverk, hyvlar och snickerimaskiner. Det är kvalitetsprodukter byggda för att hålla i många år framåt. Vissa av våra maskiner, som fyrkutterhyveln PH260, ger även snabb ekonomisk vinst. Dessutom har du gjort en investering som står sig åtskilligt längre än det mesta som du köper.

Titta bara på de gamla cirkelsågbänkarna. Många av dem har visserligen ersatts med en Solosåg, men det beror inte på att de har tjänat ut, utan på att en Solosåg är lättare att lära sig och säkrare att använda. För den som bemästrar den svåra konsten att rikta en klinga och hantera en sågbänk är den gamla maskinen ännu idag fullt användbar.

Om Solosågen blir lika långlivad vet vi inte, de äldsta är lika gamla som Logosol.

Nästa år fyller både företaget och Solosågen 20 år. Men vi vet att sågverken som vi sålde under första året ännu är i drift och producerar lika bra virke idag som när de levererades. Troligen är resultatet bättre än vid premiärkörningen, eftersom ägaren lärt sig en hel del genom åren.

Det ställs hårdare krav på maskiner som ska vara till nytta under många år framåt. Hög kvalitet, hjälp om det blir problem och säker tillgång på reservdelar är självklara ingredienser. Lika viktigt är att du har möjlighet att välja en maskin som passar dina behov och har tillgång till ett sortiment som du kan växa med.

Därför har Logosol på senare år blivit allt mer av ett varuhus för småskalig träförädling.

Vi kan inte uppfinna allt själva, utan har istället valt att fördjupa vårt samarbete med företag som har kompletterande produkter. Det är produkter som vi i varierande grad har förändrat och kompletterat för att passa in i Logosols tänkande, eller rättare sagt passa bättre för våra kunder.

Vårt program av sågverk är ett bra exempel. Ingen annan i Sverige eller någon annanstans kan idag erbjuda ett så brett program för småskalig träförädling, hela vägen från Timmerjigen som du skruvar fast på motorsågen via tillbehören i Big Mill-systemet, Solo-

sågen och stockbandsågen LM40 till den industriella ramsågen från Låks. Det betyder att vi kan erbjuda rätt sågverk för varje behov, istället för att prata på dig ett sågverk som är för litet eller för stort.

Hur framtiden ser ut vet ingen. En dag kanske du behöver avyttra din maskin. Jag brukar söka efter Logosol på handelsplatsen Blocket. Det är inte särskilt många av våra produkter som är till salu och de som annonseras ut försvinner snabbt. Som jag kan bedöma får de som säljer också bra betalt. Du gör med andra ord en långsiktig investering och har möjlighet att sälja om du behöver pengarna. Det är ungefär som att investera i en skogsfastighet.

Jag hoppas att Vilmer och hans kusiner en dag uppskattar skogen lika mycket som jag och att de får uppleva glädjen att såga upp det första timret från nyplanteringen på min farfars skogsskifte. Jag hoppas att du och alla andra Logosolkunder får uppleva samma glädje.

Bengt-Olov Byström
Bengt-Olov Byström

Logosolfamiljen blir allt större

Logosolföretagen samlade i Härnösand, med deltagare från jordens alla hörn.

Som företag skiljer sig Logosol från många andra. Det gäller även på export.

Exporterade företag brukar arbeta enligt någon av följande två metoder: Med importörer i respektive land eller med egna dotterbolag.

Logosol har valt sin egen väg. Metoden är lokala bolag som heter Logosol och som drivs som Logosol, men som är helt eller delvis ägt av en eller flera personer i respektive land.

Idag finns Logosolbolag i tolv länder i Europa, Asien, Australien och i Nordamerika.

Än så länge finns inga Logosolbolag i Afrika eller Sydamerika. Däremot finns återförsäljare på dessa kontinenter.

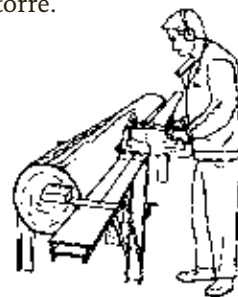
I Sydamerika finns Logosol representerat i tio länder, i Afrika än så länge bara i Sydafrika. Sammanlagt exporterar Logosol till ett 40-tal länder.

Anledningen till det lokala

ägandet är de erfarenheter som Logosol har gjort genom åren. Sågverk och andra produkter för småskalig träbearbetning skiljer sig från det mesta av vad som finns på marknaden. Kunderna kräver kunskap och engagemang utöver det vanliga och förväntar sig att säljaren hjälper dem till ett bra resultat.

Logosolgruppen hålls samman av produkterna och ett gemensamt intresse för skog och trä. En gång om året samlas gruppen i Härnösand för att dryfta erfarenheter och kommande produkter.

Bilden här intill är från det senaste gruppmötet i oktober 2008. För varje gång blir gruppen allt större.

NYSÅGAT

Nysågat är en nyhetstidning om småskalig träförädling och skogsbruk, som utges av Logosol. Det är fritt fram att återge artiklar om du anger källan.

Ansvarig utgivare:
Bengt-Olov Byström

Projektleddning och layout:
Janne Näsström

Redaktion:
Janne Näsström, Magnus Backlund, Bengt-Olov Byström, Katarina Byström, Sara Boström, Per Karlsson och Richard Nobel.

Fotografer:
Janne Näsström, Magnus Backlund, Logosol.

Annonser:
Katarina Byström, 0611-182 85

Tidningsproduktion:
Janne Näsström AB
Oskarsborg, Fårhult
593 96 Västervik
info@nasstrom.se

Tryck:
Mittmedia Print, november 2008

LOGOSOL
Produkter för småskalig träförädling

Industrigatan 13
871 53 Härnösand
Tel 0611-182 85
Fax 0611-182 89
Internet: www.logosol.se
E-post: info@logosol.se

Den nya timmerfräsen med rikt- och planfunktion

Den nya timmerfräsen till Logosols stockbandsåg är på samma gång en rikt- och planhyvel för långa balkar i dimensioner upp till 600 x 600 millimeter.

Målet var att konstruera världens bästa timmerfräs till bandsågen Logosol LM40. Resultatet blev på samma gång en unik balkfräs som redan på idéstadiet väckt stort intresse i Tyskland.

Den nya timmerfräsen är mycket stabil och har formen av en vagn som löper på samma räls som sågaggregatet till Logosol LM40.

Fräsen är byggd runt samma kutter som sitter i Logosols fyrekutterhyvel.

Kuttern är 410 millimeter bred, vilket innebär att man kan fräsa 16 tum grova block för timring.

Hela fräsenheten är dessutom flyttbar i sidled, vilket betyder att man i två moment kan fräsa 600 mm breda block.

BOT MOT FÖRSKJUTNING

Till fräsen hör nykonstruerade anhängare som sätter stopp för ett fel som andra timmerfräsar besväras av. Om blocket är lite för smalt eller brett blir draget sidoförskjutet.

Med den nya timmerfräsen kompenseras felet så att t ex innerväggen blir helt jämn och måttfelet hamnar på utsidan. Långdraget kommer alltid mitt över rundningen för en tät anslutning mellan stockarna.

Konstruktionen gjordes för att fräsa block för timring. Men när prototypen visades för Logosols bolag i Tyskland blev reaktionen att det här, det är världens bästa balkfräs. Konstrukören Mattias Byström förklarar:

– I Tyskland byggs tio gånger fler korsvirkeshus än timmerhus. Dessutom har stort sett varanda bostadshus grova balkar i takkonstruktionen. Det ska vara massiva balkar, inte limträ.

KRAFTFULL BALKENHOBEL

För att rikta och planhyvla balkarna krävs dyra industrimaskiner. Alternativet är handhållna maskiner som inte kan mäta sig i precision och kapacitet.

Med Logosols nya timmerfräs blir det helt plötsligt att till rimlig kostnad skaffa sig en riktig "balkenhobel" som rikt- och planhyvlar block på upp till 600 x 600 millimeter.

Genom att fräsen bygger på en kutter från en hyvelmaskin går det även att använda ett stort antal plan- och profilstål. Det är inga problem att hyvla fram en grov balk med rundade kanter och dekorativa pärlor.

Prototypen finns idag i Tyskland där rutinerade timmermän redan vid första demonstrationen har tagit den till sitt hjärta. Logosols "balkenhobel" tar korsvirkeshusbygget till nya höjder.

Hela motorpaketet med kutter kan förskjutas i sidled, vilket ger en hyvelbredd på 600 mm.

Snabbaste sågverket blir Logosol

Låks ramsåg är världens kanske snabbaste småskaliga sågverk. Toppmodellen sågar ett fyra meter lång block på två minuter. Efter årsskiftet blir Låks en Logosol.

Den som ser en Låks i arbete upplever den inte som snabb. Det är en ramsåg som matar fram blocket med upp till två meter per minut. Det tuffar fram lugnt och tryggt, som ett gammalt ånglok.

I ramen sitter upp till 20 blad. Hela blocket sågas på en gång. Är det en grov stock och tunna bräder så måste klingsågar och bandsågverk köra 20 snitt efter varandra. Inget mindre sågverk som klarar det på två minuter. Utom Låks.

LEVERANTÖR TILL INDUSTRIEN

Låksågen är ett par år yngre än Solosågen och presenterades av Låks Mekaniska i Järvsö i början av 1990-talet.

– Vi tillverkade moduler till stora sågverk. 1990 var det någon som släckte lampan, vi hade inte en order och var tvungna att göra något, berättar företagets ägare Kalle Låks.

Han kom i kontakt med en lo-

Kalle Låks omgiven av Logosols konstruktörer Jonas Höglund (t v) och Mattias Byström. Bakom dem syns ramsågen som nu byter namn till Logosol.

kal innovatör, Lars Frost, som konstruerat en ramsåg för småskaligt bruk. Ramsågen är den traditionella metoden i större sågverk, men har idag ersatts av sidoreducerare och sönderdelningslinjer med klingor och band.

– Jag hade aldrig sett en ramsåg i verkligheten, men blev snart övertygad om att ramsågen på flera sätt är överlägsen andra metoder, säger Kalle.

Fördelarna var fler än 20 sågsnitt på samma gång. Ramsågens blad är lika tunna som bandsågens och trots sin väldiga kap-

acitet så kräver den bara 11kW eller 25 ampere, vilket är avsevärt mindre än vad klingsågverk i samma prisklass kräver.

HEMLIGHETEN BAKOM VRIDMOMENTET

Hemligheten är densamma som i gamla jordbrukstraktorer, som fick ett enormt vridmoment tack vare ett stort svänghjul. Låksågen fungerar på samma sätt, med en vevstake som driver ramen upp och ned.

Ramsågen har överlägsen mått noggrannhet. Den ligger inom $\pm 0,5$ millimeter. Dessu-

tom är sågbladen ovanligt långlivade. De klarar 8-12 timmars sågning mellan slipningarna.

Ramsågen sönderdelar block med en bak avsågad. Sågar man bort två bakar så kommer det ut färdigkantade bräder i andra änden.

Logosol och Låks samarbetar sedan många år. Solosågen är ett perfekt komplement för att tillverka blocken. På senare år har Logosol även marknadsfört Låksågen på export och är generalagent i Norge, Tyskland och Storbritannien.

Nu fördjupas samarbetet.

Sågverket byter namn till Logosol Låks, men tillverkningen stannar kvar i Järvsö med Kalle vid rodret.

– Det ska bli spännande med nya vinklingar på konstruktion och marknadsföring, säger han.

Logosols konstruktörer Mattias Byström och Jonas Höglund har gått igenom konstruktionen, på jakt efter möjliga förbättringar.

– Det är en genomtänkt och väl fungerande maskin. Den går inte att göra så mycket bättre, men däremot finns det goda möjligheter att utveckla nya tillbehör, säger Jonas.

Genom samarbetet får Logosol världens bredaste program av sågverk. Från världens minsta, Timmerjiggen, via Solosågen och Logosol LM40 till världens snabbaste småskaliga sågverk, Låks ramsågverk.

Ramen med upp till 20 sågblad gör Låksågen så snabb.

Här börjar vikingarnas resa

Tidig morgon på Visingsö. Höstsolen strilar in mellan de gula löven i flottans högresta ekar. Med undantag från en envist brummande motorsåg kunde det vara för tusen år sedan. Här formas kölen till ett 16 meter långt vikingaskepp, en knarr, som ska segla ända till Vinland.

Det är medlemmar i föreningen Vittfarne som tillverkar kölen med ett sågverk från Logosol, en Big Mill LSG.

Stocken är så rak en ek kan bli. När baken lyfts av visar sig någon som det är få förunnat att se: Meter efter meter med vackert mönstrad ek, helt fri från kvistar.

– Ska vi verkligen bygga en båt av det här, frågar Rickard Zetterqvist när han ser vad som döljer sig under barken.

Men det är just för att bygga skeppet som föreningen fått tillstånd av Statens fastighetsverk att hugga ekar på Visingsö.

– Ekskogen planterades på 1800-talet för att trygga flottans behov av byggmaterial. Träden är avsedda för skeppsbyggnad, säger Håkan Altmock.

SAGAN TROLIGEN SANN

Håkan är ordförande i föreningen Vittfarne. Den bildades för att genomföra en vetenskaplig expedition 2004 som året efter skildrades i en dokumentärfilm i Sveriges Television. Syftet var att undersöka sanningshalten i historien om Ingvar den vittfarne reser i österled. Resan skild-

ras på ett 30-tal runstenar, i en isländsk saga och i boken "Ett ödestigert vikingatåg" av arkeologen Mats G Larsson.

Ingvar tog sig ända till Särkland, som var vikingarnas namn på de muslimska länderna på grund av invånarnas klädsel. Arkeologiska fynd tyder på att de reste genom Georgien och Azerbajdzjan, ända till Kaspiska havet. Ingvar och flertalet ur hans besättning dog i strid eller dukade under av sjukdomar.

Historiker har tvivlat på sanningshalten eftersom färdvägen är mycket besvärlig och innebär långa drag över land, på smala stigar och över höga berg.

– Det finns inget som motsäger att Ingvar verkligen reste den här vägen, säger Håkan som var expeditionsledare och tog skeppet Himingläva och dess besättning ända till Baku vid Kaspiska havet.

ORIGINAL FRÅN DANMARK

Men det finns andra vikingatida färder värda att undersöka, inte minst uppgiften att våra förfäder upptäckte Amerika flera hundra år före Columbus och att det Vinland som omnämns i

gamla skrifter var östra Kanada.

Den moderna resan till Vinland med vikingaskepp börjar en höstmorgon på Visingsö med sågning av kölstocken. Fartyget ska byggas i Vagnhärad, men stockar av de dimensioner som krävs, låter sig inte flyttas hur som helst. Enda möjligheten är att såga på plats i ett av landets största ekbestånd.

Förebilden är ett vikingatida fraktfartyg, en knarr, som grävdes ut på 1950- och 1960-talet utanför Roskilde i Danmark. Originalen heter Skuldelev 1 och är till två tredjedelar bevarat. Skeppet är 16 meter långt, 4,87 m brett och byggt i furu, ek och lind.

SÅGA EFTER FIBRERNA

– Vi ska så långt som möjligt bygga skeppet med dåtida metoder, säger Håkan.

Vikingarna högg köl och andra grövre detaljer med yxor och klöv fram bordläggningen. Det blir för tidskrävande i det här projektet. Därför används motorsåg och Big Mill LSG.

Håkan räknar med att det går att såga fram virke av samma kvalitet. Virket blir starkare när man följer fibrerna, vilket är en av förklaringarna till att vikingarnas skepp var så smäckra och stryktåliga.

Håkan Altmock är en av landets mest erfarna byggare av vikingaskepp. Han är till yrket timmerman på Vasamuseet i

Stockholm och byggde skeppet till Vittfarneprojektet. Under sommaren 2008 har han demonstrerat gammal skeppsbyggnadskonst vid utgrävningarna av vikingastaden Birka i Mälaren.

FORSKARE MED PÅ RESAN

Mats G Larsson, historiker och docent i arkeologi, är vetenskapligt ansvarig för projektet och tillhör styrelsen för Vittfarne. I styrelsen sitter även marinarkologen Gunilla Larsson som skrev sin doktorsavhandling om sjöfart i det vikingatida Sverige.

Byggtiden beror på hur många frivilliga som hjälper till och på intresset från sponsorer. Enligt den preliminära tidsplanen blir det testseglingar om sju år. Om tio år påbörjas resan från Stockholm via norska Bergen till Island, Grönland, Labrador, New Foundland och Nova Scotia.

Besättningen ska navigera med vikingatida metoder. Med på färden följer arkeologer som ska söka efter bosättningar från det håll vikingarna en gång kom.

Mer om projektet finns att läsa på www.vittfarne.com.

Logosol Big Mill LSG klarar riktigt grova och långa stockar.

till Vinland

Från vänster: Jan Dufva, Rickard Zetterquist, Tomas Cederroth, Karin Altrock, Hans Thorell och Håkan Altrock.

Håkan och Karin Altrock diskuterar hur nästa snitt ska läggas.

Meter efter meter av spikrak och kvistfri ek. Bättre träd än vad som växer i flottans skog på Visingsö är svårt att hitta.

Perfekt sågverk när klingan inte räcker till

När klingsågen inte räckte till för det grövre timret investerade Anders Jaregran i en bandsåg. – Ett perfekt hjälpmedel, säger han om Logosol LM40.

Inget går upp mot ljudet av ett snurrande bandsågblad och doften av nysågat.

– Bara att stå och plocka med ett par trälappar är för mig den bästa avkopplingen, säger Anders Jaregran hemma på Tuna Gård i Knivsta.

Han är inte mycket för att sitta i köket och röra om i kaffekoppen. Genom köksfönstret ser han i så fall delar av sitt livsverk och fantasin skenar ofta iväg och formar nya byggprojekt.

– Sysslar man med träarbete tar idéerna och lusten aldrig slut, konstaterar han.

Mest stolt är han över smedjan som tidigare var ett bryggshus. Han började sitt försök att rusta upp stugan manuellt med en yxa men insåg snabbt att jobbet skulle ta för lång tid. I stället köpte han en timmerfräs från Logosol.

HUR RÄCKER TIDEN?

– Då tog jobbet fart på allvar och året därpå stod smedjan klar, berättar Anders Jaregran. Något smide har det inte blivit än men det kommer tids nog.

Förutom smedjan finns en vedbod, ett såghus och en verkstad hemma på gården – alla uppförda med hjälp av utrustning från Logosol. I somras byggde han dessutom ett garage och nästa projekt är en timrad bastu.

Hur räcker tiden till?, undrar man. En relevant fråga eftersom Anders Jaregran till vardags jobbar som brödotkörare på gamla Skogaholm i Uppsala. (Numera Lantmännen).

– Förklaringen är nog att jag inte gillar att vara sysslolös, men framför allt glädjen som träarbetet innebär. Det har jag sen barnsben, att alltid vara igång.

Bara ett stenkast från hans

Tuna Gård ligger gården som en gång i tiden var hans barnhem. Det var på den tiden då det byggdes hej vilt bland bönderna och efterfrågan på skogstjänster stod på topp.

Numera har detta klondike-liknande byggande avstannat och bönderna har övergått till spannmålsodling.

– Förr var det en ständig ström av traktorlass på väg till den numera nedlagda sågen. Det är ett starkt minne ända från barnåren. Men i dagsläget köper bönderna allt mer monteringsfärdiga hus, och det som byggs ska vara så stort.

75 CM GROVT

Minskad efterfrågan på skogstjänster har även inneburit att verksamheten i den egna firman – Jaregrans Skogsentreprenad – successivt minskat.

– Förr körde jag en hel del åt Modo Skog, nuvarande Holmen, men nu är det nya tider.

I stället ägnar sig Anders Jaregran åt att förverkliga sina privata byggdrömmar.

Gott om virke har han på sin tio hektar stora skogsmark. Liksom tillgång till nödvändig sågutrustning.

Hans senaste investering är nya bandsågen LM40 från Logosol.

– Ett perfekt hjälpmedel när inte klingsågen räcker till, säger Anders Jaregran. Nu kan jag enkelt såga det grova timret upp till 75 cm i diameter.

Han har också köpt hjulutrustning till bandsågen för att snabbt kunna hjälpa grannarna i trakten med diverse sågjobb. Han har bland annat hjälpt FriLuftsfrämjandet med att såga till stockar som används till bänkar, att renovera bodar och flisa motionsspår.

Under sommarhalvåret blomstrar byggruschen som bäst hemma på Tuna Gård.

– Jag brukar se till att ha några stockar klara på vårkanten som jag hugger ned under vintern. Sedan är jag fullt sysselsatt fram till senhösten, berättar Anders Jaregran.

MAGNUS BACKLUND

Anders Jaregran är en entusiastisk träarbetare hemma på gården Tuna Gård i Knivsta kommun. Närmast i bakgrunden syns gamla bryggshuset som nu är ombyggd till en smedja.

"Den här gången är jag inte med i krisen"

Hösten 2008 kan sammanfattas med fyra bokstäver: K-R-I-S. Det har vi fått oss till livs varje morgon i tidningarna och varje kväll i tevenyheterna.

Jag tittar ut genom fönstret och ser inget som liknar kris, bara en vanlig höst där träden förbereder sig för vintern, en gräsklippare som borde köras in och vid vedhögen en solosåg som jag med gott samvete kan lämna ute även den här vintern, bara jag flyttar på den så att traktorn som skottar vår enskilda väg inte kör sönder den.

Allt är precis som förra året, om det inte vore för detta prat om kris.

Jag fyller 50 i år och det här är min fjärde stora kris. Den första slog till strax efter att jag gått ut gymnasiet 1977. Varven gick omkull, stålverken likaså och våra barn, barnbarn och barnbarnsbarn skulle tvingas ägna sina liv åt att betala statsskulden.

Några år senare fanns inte ett spår kvar av krisen och ingen pratade om statsskulden.

BE RESTEN AV VÄRLDEN...

Sedan har samma sak upprepats 1992 och 2001. Båda gångerna lät det som åtminstone Sverige skulle gå under.

När krisen slår till för fjärde gången funderar jag på att inte vara med. Varför bekymra sig över nationalekonomiska dilemman som jag inte kan rå på? Varför fördystra min dag med ångest över vad som händer på Wall Street.

Jag kommer att tänka på en kund till Logosol från Norge, som var med på en timringskurs i Härnösand i slutet av

sommaren. Under middagen sista kvällen fick alla frågan vad som är bra med Logosols maskiner. Vår norske vän hade en uppfattning som jag tror att många av Logosols kunder delar:

– När man har Logosols maskiner så känner man sig äga rätten att be resten av världen fara och flyga.

Jag har funderat mycket på det här, när medierna trumpetat ut krisen varenda dag. Alla är vi beroende av varandra, det går inte att tänka bort att hela banksystemet har varit på väg mot en krasch.

Men blir det bättre om jag dras med och hänger läpp, avstår från att glädjas tillsammans familjen och vänner? Blir det bättre om jag spikar igen verkstaden och går helt upp i krisen. Nej, tvärtom, sågverket, hyvelmaskinen och allt annat är viktigare nu än på länge, som ett sätt att få ro i själen och kraft att hantera morgondagen.

EN RIKTIG HÄVSTÅNG

Jag tror på fullt allvar att det är lika viktigt för oss som är intresserad av trä, att såga, hyvla och snickra i orostider som det är att riksbanken sänker räntan.

För att fortsätta jämförelsen med det finansiella systemet finns enorma hävstångseffekter i småskalig träförädling. Hävstång är ekonomernas beskrivning av vad som händer när man satsar en krona och får tillbaka tio kronor.

Logosols maskiner har en klar hävstångseffekt. Även om du inte får ut vinsten i reda pengar så får du ut den i ett tjugusigt trägolv till en tredjedel av butikspriset, en timrad stuga eller kanske material till ett helt nytt liv.

Själv har jag satsat på det sistnämnda.

Hustrun Carina har styckat mig i tre delar och mittan försvann. Det är vårt sätt att bekämpa krisen. Med Logosols maskiner har du friheten att göra vad du vill.

Under det gångna året har jag tillverkat diverse apparater för att förverkliga en gammal dröm. Jag har drömt om att bli trollkarl sedan jag var åtta år. Nu har jag förverkligat det genom att snickra trolle-

riapparater av det mer uppseendeväckande slaget. Det är mitt sätt att bekämpa krisen.

JANNE NÄSSTRÖM

Smart-Holder®
Design Protected Patented

Smart-Splitter®
Patented

Såga och klyv din ved
Enkelt,
Effektivt
och Säkert !

AGMA AB
Götgatan 6 B, 90327 Umeå
Tel: 090-13 86 50, Fax: 090-13 86 51
e-mail: smart@agma.com
Web: www.agma.com

Trästationen heter Marianne och Göran Honils gemensamma företag i Kungsgården utanför Sandviken. Göran driver snickeri och Marianne hjälper till när loppmarknaden, som ligger vägg i vägg, tillåter.

Det finns många aktiva och före detta lantbrukare bland Logosols kunder. En av dem är Göran Nilsson, som numera bär efternamnet Honil.

– Men det brukar jag glömma och svarar Nilsson när kunderna ringer, säger Göran.

Med nytt efternamn blev han så sent som i sommar, när han och Marianne gifte sig efter 15 års samboskap. Marianne hette Holck och hopslaget med Nilsson blev det Honil. Tillsammans har de skapat ett liv på egna villkor i den tidigare järnvägsstationen i Kungsgården väster om Sandviken.

– När järnvägsstationen försvann för många år sedan blev

det snickerifabrik och sedan flyttade en tillverkare av gravstenar in. Jag köpte själv köksinredning här för många år sedan, berättar Göran.

MYSIGT MED SÅG

Han har rötterna i Skåne och kom till Gästrikland som ladugårdsförman. Sedan gifte han in sig i ett jordbruk och blev kvar. Marianne träffade han senare och tillsammans hittade de en ny riktning på livet. Istället för bondens långa arbetsdag fick fantasin större spelrum.

– När vi köpte den här fastigheten fanns det flera hyresgäster och tanken var att vi skulle bo kvar på gården och fortsätta hyra ut, berättar Göran.

Då hade han redan en Solosåg och sågade mycket. Marianne minns det inte som något negativt, tvärtom.

– Det var mysigt med sågandet, säger hon.

Det var inte bara mysigt, det blev mängder med virke och allt kom inte till användning. Lämpliga lagerlokaler fanns i den inköpta fastigheten och i takt med att hyresgästerna flyttade, ersattes de med virke. Slutligen flyttade även Göran och Marianne.

SNICKER MED LOPPIS

Det gemensamma företaget fick namnet Trästation, efter ursprunget som järnvägsstation. Idag består det av två delar, ett snickeri och en loppmarknad. Göran sköter det ena, Marianne det andra och ofta jobbar de ihop. Göran snickrar hyllor och annat till loppisen och Marianne hjälper till i snickeriet.

Idag har Solosågen bytts ut mot ett större bandsågverk,

men krutet ligger numera på att förädla virket som Göran sågat genom åren. För ändamålet har han köpt två hyvelmaskiner samt formatsåg och fräsmaskin, allt från Logosol. Huvuddelen av det intäktsskapande arbetet görs på en PH260 i form av lister och paneler, bland annat till hus i den kulturskyddade byn Torsåker som ligger i närheten.

– Drömmen är egna produkter. Därför köpte jag köpte sågen och multifråsen, säger Göran.

BRA LIV VIKTIGAST

Han har tagit fram flera produkter, bland annat ett stort och stabilt utebord med planteringslåda i mitten som han byggde till Marianne.

Bordet ställdes utanför loppisen och väckte stort intresse. Ägaren till ortens campingplats

lyckades övertala Göran att sälja bordet, vilket Marianne fortfarande har svårt att smälta. Så nog finns det idéer på produkter som kan kommersialiseras.

Samtidigt är Göran och Marianne mer intresserade av ett bra liv än affärsmässig framgång. Loppisen är öppen onsdag och lördag, snickeriet har öppet även tisdagar.

Å andra sidan arbetar båda även när det är stängt, med bland annat biodling, försäljning av utrustning för biodling och uthyrning av olika maskiner samt av en husvagn som paret själva hittills inte haft tid att använda.

Frågan är om Göran och Marianne arbetar mindre än vad andra gör som anställda. Men de arbetar när de vill, med det som intresserar dem och gör det tillsammans.

I huvudsak tillverkar Göran specialister och paneler, men drömmen om egna produkter ger han inte upp.

Marianne och Göran Honil har skapat sig det liv som de drömt om, med snickeri och loppmarknad.

Det senaste tillskottet i maskinparken, en Logosol MF30.

Feriz räddar vandaliserade träd med en solosåg

"Save the logs" är en reklamslogan som Logosol använt i USA.

I Göteborg har någon vandaliserat 3 000 granar som måste avverkas.

Arbetet pågår för fullt med att rädda stockarna – save the logs.

Skadegörelsen har skett i Delsjöområdet, som är ett stort fri-luftsområde med sjöar och skogar. Området är delvis naturreservat. Det ligger bara tio minuters cykelväg från Göteborgs huvudgata Avenyn. Att ha storskogen så nära är unikt för en stad av Göteborgs storlek.

Alla uppskattar inte skogen. I mer än fem år har någon eller några vandaliserat 3 000 träd genom att såga ett tunt snitt genom barken, runt hela trädet. Det leder till att näringstransporten upp genom stammen slutar fungera och att trädet dör.

– Den som gjort det här är väl medveten om följderna, säger Peter Colebring, arbetsledare på Göteborgs stads park- och naturförvaltning.

FARLIGA TRÄD

Döda träd blir riskträd för dem som promenerar och springer, cyklar och rider på de många vägarna och stigarna i Delsjöskogen. Av säkerhetsskäl har Göteborgs kommun valt att avverka runt tusen träd som står nära vägar och stigar. Träd längre in i skogen får stå kvar av naturvårdsskäl.

Merparten av träden, men en del har stått för länge efter skadegörelsen, är övergrova eller är av andra skäl av begränsat intresse för industrin. Peter och hans medarbetare ute i skogen tyckte att det var slöseri att hugga ned prima sågtimmer till flis.

– Vi hittade en Solosåg som Göteborgs kommun köpte för bortåt 15 år sedan och som inte har använts på senare år, berättar Peter.

VÄRLDENS BÄSTA MASKIN

I mitten av 1990-talet köpte närmare hälften av landets kommuner Solosågar till arbetslöshetsprojekt. När projektet i Göteborg avslutades hamnade stadens två Solosågar i förråd. Den ena har försvunnit, den andra var i funktionsdugligt skick och utrustad med ett av de första elsågaggregat som Logosol tillverkade. Efter lite kompletteringar med nya delar var sågverket redo att rädda stockarna.

Lika viktig som sågverket är en entusiast som tar ansvaret för det. Peter hade en sådan person i sitt arbetslag. Han heter Feriz Ahmic, kommer från Bosnien och har ett förflutet som svetsare. Han tog Solosågen till

sitt hjärta och byggde den ett såghus av en container.

– Solosågen är världens bästa maskin. Den är enkel och den fungerar. Den har ingen dator och fungerar även om man jobbar mitt ute i skogen, säger han.

Elektrisk matning och andra finesser som Logosol erbjuder skakar han på huvudet åt. Sågaggregatet ska vevas fram för hand. Punkt och slut.

EN GALNINGS VERK

Av virket bygger han och arbetskamraterna utemöbler, dass och mycket annat. Bekvämlighetsinrättningarna blev under en period så många att Feriz fick en skylt över sin arbetsplats med texten "Toafabrik".

– Det är en galning som har gjort det här, säger Feriz, trots att nidingen har försett honom med fler stockar än han hinner såga.

Men när 3 000 träd är förstörda kan åtminstone några räddas till glädje för invånarna i Göteborg, tack vare Feriz och hans Solosåg. Även om sågverket formellt tillhör staden är det tveksamt om Feriz accepterar mer än delad vårdnad...

Stockarna som är för grova för stora sågverk sågar Feriz Ahmic och hans kolleger på Solosågen.

Feriz Ahmic bygger utemöbler av de vandaliserade granarna.

Solosågen är 15 år gammal och har använts i flera projekt runtom i Göteborg. Den fungerar fortfarande perfekt, intygar hjälpsågarna Rasim Kapiozic och Sami Dibiani.

Världens bästa sågblad

Logosol fördjupar samarbetet med en världsledande tillverkare av sågblad för mindre bandsågverk och snickeribandsågar. Företaget heter Håkanssons Sågblad och tillverkar band som gör varje bandsåg bättre.

Det som skiljer Håkanssons från andra fabrikat är:

- Höglegerat stål med hög kiselhalt, vilket ger starkare och mer flexibla band.
- Mycket snäva toleranser i bearbetning, skränkning och hårdning för ett bättre sågresultat.
- Djupare tandbottnar, vilket rensar ut spånet bättre och ökar såghastigheten.

– Sågningens kvalitet beror till stor del på sågbladets kvalitet, säger Olle Berggren på Håkanssons Sågblad.

Band av högsta kvalitet sänker kostnaderna för sågning, genom att de kan slipas upp till tio gånger. Drifttiden för ett Håkansson-band är betydligt längre än för band av kolstål.

Logosol erbjuder även en sliprobot för sågband, så att kunderna slipper skicka iväg dem för

slipning eller köpa fler band än nödvändigt.

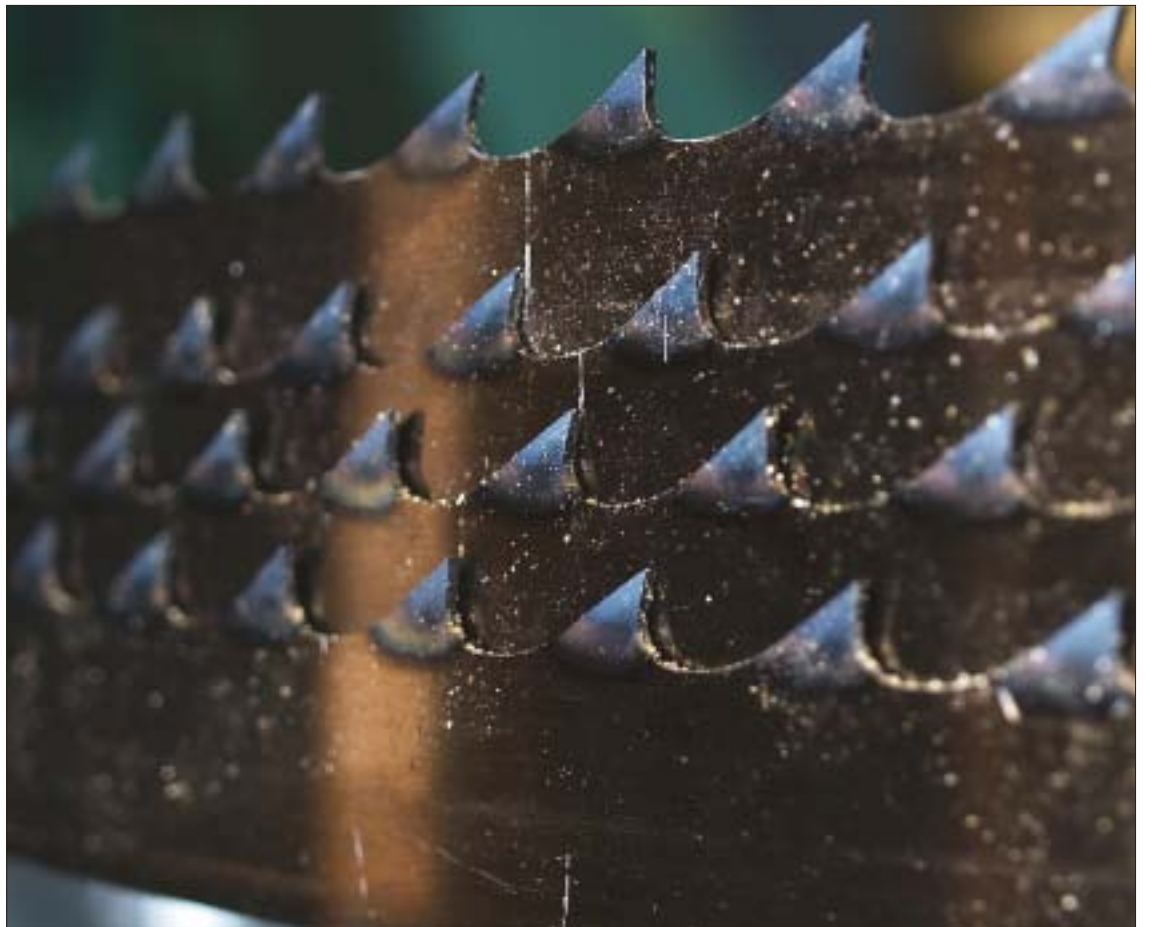
Håkanssons levererar sågbladen till bandsågaggregatet Logosol BS350. Logosol samarbetar nu med kanadensiska Norwood om det större bandsågverket Logosol LM40.

– Vi har samarbetat lika länge med Norwood som med Logosol. Norwood i Kanada har lång erfarenhet av bandsågning. De själva och deras ofta mycket krävande kunder har provat det mesta som finns i bladväg. Att de valt oss som leverantör ser vi som ett bevis för att våra blad är i toppklass, berättar en stolt Olle Berggren.

Det fördjupade samarbetet innebär att Logosol distribuerar hela Håkanssons sortiment av sågblad till sågverk och snickeribandsågar. På programmet finns blad i bredder från 6 till 51 millimeter. Banden svetsas vid beställning i valfri längd.

– Logosols globala försäljningsnät och höga servicenivå betyder snabba leveranser av rätt sågblad i högsta kvalitet till bandsågar av alla fabrikat, säger Mattias Byström på Logosol.

Oavsett vilket bandsåg du har, hittar du rätt sågblad hos Logosol.

Håkanssons i Åmål tillverkar världens bästa sågblad för småskaliga bandsågverk och andra maskiner. Logosol utökar samarbetet med Håkanssons Sågblad, vilket betyder att du alltid får det bästa sågresultatet från Logosol.

Perfekt slipade band med Logosols sliprobot

Bandsågens akilleshäl är slipning av sågbladen. Botemedlet heter Grindlux som nu säljs av Logosol. – Det blir inte vassare med slipmaskiner som kostar fem gånger mer, säger Swante Edlund som är en av de första i landet som köpt sliproboten.

Swante Edlund driver småskalig träförädling i Skänninge och var även en av de första som beställde stockbandsågen Logosol LM40. Samtidigt köpte han en slipjigg för banden, som drivs med en minibormaskin.

– Den var för vek och för svår att ställa in, säger han.

Han letade efter en bättre slipmaskin och hittade en industriell variant för 25 000 kronor. För att motivera den investeringen krävs ett betydligt

större slipbehov än vad som skapas av en enda stockbandsåg.

När han kontaktade Logosol fick han höra om Grindlux och beställde ett av de första exemplaren. Idag står den i Skänninge och sparar pengar.

– Jag har ingen större lust att köra med bilen full av sågblad till slipning, säger Swante.

Nu gör han jobbet själv med ett resultat som gör bladen som nya. Om man håller efter bladen går de att slipa ett tiotal gånger

innan det är dags att skaffa ett nytt.

– Det är en bra maskin, summerar Swante.

Grindlux bygger på Logosols sliprobot för sågkedjor. Den är omkonstruerad för att klara både standardblad och Håkanssons sågblad med djupare tandbottnar, vilket rensar ut spånet bättre och ökar såghastigheten.

Sliproboten står på en benställning och har två armar som håller bandet under slipning. Lägg på bandet, ställ in slipvinkeln och sedan sköter maskinen sig själv.

Lika viktigt som hålla skärtänderna vassa är att slipa ur tandbottarna. Det är ungefär som med tandborstning, det är

Logosol Grindlux slipar sågbladen perfekt och klarar även att slipa ur tandbottarna.

lika viktigt att vårda tandköttet. Det blir små sprickor i tandbotten som måste slipas bort, annars blir de sprickanvisningar som gör att bandet går av.

Det smidigaste är att ha flera sågblad. Under tiden du sågar, så slipar Grindlux nästa blad sylvasst. Sedan är det bara att byta och fortsätta såga.

Kvartett för rätt underhåll

Fyra sprayflaskor som innehåller ett längre liv och bättre funktion för ditt sågverk eller hyvelmaskin. Det är fyra sorters smörjmedel, var och en med sin unika funktion.

De flesta maskinproblem beror på smuts, fukt och brist på smörjmedel. Men frågan är vilka smörjmedel man ska använda på olika komponenter. Logosol har undersökt den saken och kommit fram till att det räcker med fyra olika varianter. Dessa kan nu beställas från Logosol.

Preparaten är:

Klisterolja. Det är en vida-reutveckling av vanlig smörjolja, med god väderbeständighet och extremt bra vidhäftning. Du använder den på hyvlarnas kedjetransmission, matarval-sarnas fjädrar och lagersäten, solosågens bronsbussningar och linjhjul samt smörjning av sågkedjor och svärd före montering.

Universalolja. En krypande olja som rengör och konserverar. Den löser smuts och rost, driver ut fukt och lämnar en skyddande hinna. Den används på profilstål, kuttrar, axlar och

andra inte rostskyddade delar samt för rengöring och vinterkonservering. Det är också rätt olja för underhåll av elmatningens friktionsbelag.

Silikonspray. Silikon ökar livslängden på plast och gummidetaljer, smörjer och ger en vatten- och smutsavvisande yta. Använd den efter rengöring av lackade ytor, på Solosågens glidande plastdetaljer och på trilskskande trefaskontakter.

Super Flo. En högteknologisk produkt med mikroskopiska teflonkulor som smörjmedel. Ytan blir torrare och glattare, vilket gör den extra lämplig i

Logosol har testat och valt ut dessa fyra smörjmedel för underhåll av sågverk samt hyvel- och snickerimaskiner.

dammiga miljöer. Du använder Super Flo på hyvlarnas bord och trapetsgångar och på solosågens linjal.

Rätt smörja på rätt plats ger dig en bättre och mer långlivad maskin.

Högsta vinsten i världens kallaste stad: Solosågen

Jakutien i nordöstra Sibirien är jordens kallaste bebodda område. På vintern kan det bli -70°C. Här finns Logosols mest avlägsna återförsäljare, en butik som i översättning heter Svensk Kvalitet.

Uppvisning i folkdräkter. Det är inte så svårt att inse att förfäderna till amerikans indianer utvandrade från Sibirien.

Intresset är stort för Logosols produkter i Jakutien. Här granskas solosågen på en mässa som hölls sommaren 2008.

Butiken ligger i den ryska republiken Sachas huvudstad Jakutsk med en kvarts miljon invånare, vilket gör det till världens största stad byggd på permafrost. Här finns flera stora gruvor, bland annat en diamantgruva som svarar för 20 procent av världsproduktionen och vidsträckt skogar.

Bilder från Jakutien har stått högt på Nysågats önskelista. Gärna på vintern då kunderna kommer till butiken med hundspann.

Sommaren 2008 reste Logosols ryske försäljningschef Vladimir Konenkov dit för att

medverka på en mässa. Det var över 30 grader varmt och absolut inte väder för hundspann. Jakutien är den plats på jorden med störst temperaturskillnad.

FÖRSTA PRIS

Butiken drivs av Maria Zarovnjaeva. Hon är en av Logosols mer framgångsrika återförsäljare i Ryssland. Den stora produkten är Solosågen som är till stor nytta på den vidsträckt och glesbefolkade landsbygden. Här finns stora skogar med riktigt tätvuxen sibirisk lärk.

Därför var det ingen slump att förstapriset i de idrottstäv-

lingar som hölls i samband med mässan blev ett sågverk, en Logosol M7

NYTT I MOSKVA

Ryssland är en av Logosols största exportmarknader. Under det gångna året har en butik öppnats i Moskva med Boris Rabinovitch och två anställda, Viktor Akimov och Denis Smolin.

Det är inte helt korrekt att koppla ihop Moskva med Jakutsk. Det är sex tidszoner som skiljer dessa två städer, en timme mer än mellan Sverige och Logosols kontor i Mississippi, USA.

Prenumerera nu!

Spara totalt 675:-

Ett halvår

23 nr

för endast 319:-

inkl moms

Den som läser ATL vet mer.

ATL – en lönsam affär!

Prenumerera på affärstidningen ATL och få:

- ☒ färska nyheter 2 ggr/vecka
- ☒ offensivt granskande av skogsnäringslivet
- ☒ tillgång till landsbygdens största annonsmarknad
- ☒ senaste rönen från forskningsvärlden
- ☒ ett robust multiverktyg som välkomstprenie

... och mycket mer!

☐ **JA TACK!** Jag vill prenumerera på ATL och får **23 nr för endast 319 kr** (inkl. moms). Jag får dessutom ett **multiverktyg värt 350:-**. **Totalt sparar jag 675:-** jämfört med ord. lösnr.pris (644:- inkl. moms).

Kampanjkod: ATL 856 101

Namn _____

Adress _____

Postadress _____

Telefon _____

E-post _____

Mobil _____

Ja, jag vill gärna få information och erbjudanden till min ☐ e-post ☐ mobil.

Som service får jag därefter ATL i bekväm tillsvidareprenumeration (94/1199 kr inkl. moms.) direkt hem i brevlådan men bara så länge jag själv önskar. Jag kan när som helst meddela om jag inte vill ha fler tidningar. LRF Media AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationerna och lämna erbjudanden om egna och andras produkter. Erbjudandet gäller t o m 31 dec 2008, och endast nya prenumeranter inom Sverige.

Beställ gärna via kundservice:

Tel: 040-601 64 03

Fax: 040-601 63 57

pren@lrfmedia.lrf.se

Vänligen uppgi kampanjkoden.

Just nu får du **Multiverktyg** värt 350:- utan extra kostnad!

Frankeras ej
ATL
bjuder på
portot.

ATL

Svarspost
204 050 79
200 11 Malmö

Hittade en affärsidé på taket

– Jag tänker hålla verksamheten småskalig, säger Carl Gustaf Olofsson. Han ser en större marknad för sina produkter än vad hans lilla Solosåg förmår att möta.

– Nockarna och hängränorna tillverkas i sektionen, förklarar Carl Gustaf Olofsson och visar att längderna kan justeras utan såg. Nedan synsnockarna på plats.

Vänd upp och ned på konventionerna. På andra sidan kan det finnas nya affärsidéer. Det gjorde Carl Gustaf Olofsson och hittade två produkter som känns märkvärdigt gamla: Hängränor och taknockar av trä sågade i ett stycke.

Carl Gustaf växte upp i Åhus i en släkt av ålafiskare, med en morbror som med tiden blev en av landets mest uppmärksammade möbelformgivare, Börje Lindau, grundare av designmöbelföretaget Blå Station. Men Carl Gustaf blev varken det ena eller det andra.

– Jag blev istället brevbärare i Stockholm.

Han fick smak för träförädling när han träffade Aina Hagberg, lärare i Oskarshamn, och flyttade till hennes gamla skräddarboställe i Buggemåla.

Hon hade själv lagt ned mycket arbete på att rusta upp gården, men det fanns kvar att göra för en arbetsvillig "postis".

– Den här typen av hus snickrar man inte på hur som helst, säger Carl Gustaf.

IDÉER FRÅN ARKITEKT

Han frågade en god vän till råds, arkitekten Ulf Ernfors som har ett stort intresse av byggnadsvård och är en av tio nominerade till Helgopriset 2008, som delas ut av Statens fastighetsverk, för sitt arbete med ombyggnaden av Bryggeriteatern i

Malmö. En av frågorna gällde ett äldre uthus som skulle renoveras. Borde det vara nockpannor av tegel eller gick det för sig att fuska med plåt?

– Ulf tyckte att jag kunde tillverka både nocken och hängränorna av trä, berättar han.

I samma veva gick hans pappa bort och efterlämnade ett litet arv som lagom räckte för inköp av ett minisågverk.

Efter en hel del experimenterande kom han fram till hur både nockar och takränor skulle tillverkas. Han sågade fram en v-formad ränna och upptäckte två fördelar med metoden.

Dels blev det kärnved i rännans känsligaste del, i botten. Dels blev årsringarna stående i båda "vingarna". Naturen bjöd på ett formstabilt och röttåligt alternativ till nock och rännor av plåt.

FEL MED RÄTT KÄNSLA

Nockarna av trä ligger på plats sedan flera år. De fungerar bra och passar in på den gamla byggnaden.

För den okunnige ser det ut som om det satt något liknande där i gamla tider. Samma sak gäller hängränorna av trä, de upplevs som antikvariskt korrekta.

– Känslan är rätt, men i gamla tider hade man bara hängränor ovanför dörrarna. Det är ett sentida påfund och kom till för att skydda nedre delen av fasaden mot regn, berättar Carl Gustaf som gjort stora efterforskningar för att ta reda på hur man byggde förr.

De massiva träränorna har

väckt uppmärksamhet bland byggnadsvårdsintresserade. Alla är medvetna om att hängränor inte har något med dåtidens byggnadssätt att göra, men när alternativet är att bygga korrekt och förstöra fasaden är träränor ett mer passande alternativ än plåt.

STARTAT EGET FÖRETAG

Carl Gustaf gick nyligen i avtalspension och delar numera brevlåda med Aina. Han har startat eget företag, Buggemåla Specialsågat, och får tack vare sin innovation med rännorna allehanda specialuppdrag.

På tork ligger bland annat ett kilsågat innertak som ska levereras till ett gammalt torp på Öland. Annat som efterfrågas är kilsågade fasadbrädor. Ainas hus visar tydligt hur kilsågningen ger fasaden liv.

Huset fick en tillbyggnad för hundra år sedan och den nya delen kläddes med raksågat virke i en dimension, medan den gamla delen är klädd med kilsågat i olika bredder. Det syns tydligt att industrisågat inte gör sig på ett äldre hus.

Verksamheten i Buggemåla är småskalig och Carl Gustaf tänker hålla sig på den nivån. Däremot är han övertygad om att det finns en marknad för hängränor och nockar av trä och för kilsågat virke till golv, innertak och fasader. Det finns en växande krets människor som är intresserade av byggnadsvård och som är beredda att betala merkostnaden för rätt sågningar och stilenliga rännor.

Ett nytt stöd för riktiga tungviktare

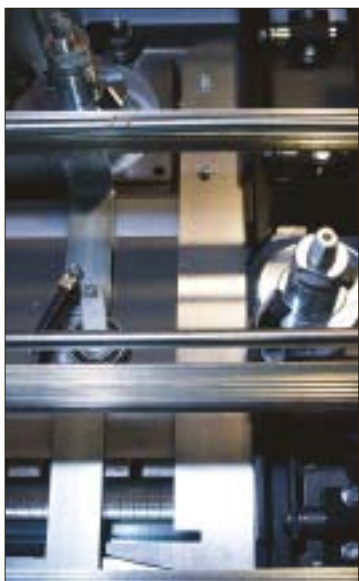

För många år sedan fanns en särskilt HD-tillsats för Solosågen, med dubbla gradskivor för riktigt grova stockar. Behovet försvann genom produktutveckling, men samtidigt sågar allt fler allt tyngre och grövre. Det nya hyllstödet gör att stockyllan vilar stumt mot den horisontella balken, när de riktigt tunga stockarna rullas på. Stödet finns i Logosols produktkatalog 2008.

Enkel inställning av Logosol PH260

Det här är ett smart tillbehör som underlättar inställningen av fyrkutterhyveln Logosol PH260.

Mallen fästs med magnet på den rörliga sidokutterns slid. Med veven kan mallen sedan ställas in mot den motstående kuttern och därefter fixeras sidoanhållet mot mallen. Det låter svårare än vad det är. Poängen är att man på någon minut ställer in sidoanhållet så att den fasta sidokuttern exakt så som man önskar och att virket går rakt genom maskinen.

Två företag, samma vision

Två företag med gemensam vision, fr v Peter och Ashlynne Dale, Norwood Industries, samt Mattias och Bengt-Olov Byström, Logosol.

Ungefär samtidigt började två män på skilda kontinenter att utveckla liknande produkter, drivna av samma vision.

– När jag utvecklade vårt sågverk hemma i garaget, kunde jag inte ana att Bengt-Olov Byström gjort samma sak i Sverige, säger Peter Dale, vd och grundare av Norwood Industries.

Det är Norwood som tillverkar bandsågverket Logosol LM40. Den version som säljs i Sverige är anpassad för svenska förhållanden, bland annat med eldriften som Logosol har konstruerat.

Norwood är mer än en underleverantör till Logosol. Företagen är nästan varandras spegelbilder. Båda är familjeföretag som startades för att grundarna drömde om att äga ett sågverk, men inte kunde motivera kostnaden för den utrustning som fanns tillgänglig.

I Sverige blev resultatet Solosågen, i Kanada den större bandsågen Lumbermate.

– Att vi valde olika lösningar beror säkert på att skogarna är olika. Svenska träd är rakare och klenare, säger Peter Dale som besökte Sverige och Logosol den gångna hösten.

Tillsammans med dottern Ashlynne, delägare och vice vd i

företaget, besökte han Sverige för att träffa Logosols internationella organisation, som var samlad i Härnösand i början av oktober. Syftet med besöket var dels att presentera kommande produkter, dels lyssna på vad Logosol och dess kunder förväntar sig inför framtiden.

– Logosol är en viktig och kunnig partner. Försäljningen av sågverk i Skandinavien och Europa överträffar våra förväntningar, förklarade Peter Dale.

Norwoods huvudkontor och tillverkning ligger i Kilworthy i den kanadensiska provinsen Ontario, vars största stad heter Toronto.

BÄSTA
Sveriges enda riksförbund för småskalig träförädling
Kom med du också!

Reportage, idéer och debatt. Tidningen Småsågaren ingår i medlemskapet och kommer fem gånger per år.

Självklart kan du bli medlem utan att använda dator! Betala till plusgiro 26 20 90-4 och ange "ny medlem", namn och postadress samt gärna telefonnummer på inbetalningskortet.

Sveriges Småsågares Riksförbund, SSRF, eller "Småsågarna" som vi kort och gott kallar oss, är en ideell förening för alla som är intresserade av småskalig träförädling: att såga, hyvla, snickra, timra, slöjda, bygga, producera bränsle och förpackningsmaterial - kort sagt allt man kan göra med trä som råvara.

Småsågarna har cirka 500 medlemmar och ambitioner att utvecklas till Sveriges bästa nätverk för småskalig träförädling.

Vi arrangerar studiebesök, inspirationsmöten, rådgivning och andra aktiviteter.

Välkommen som medlem!

Timo Andersson, ordförande

Nyhet!

Anmäl dig enkelt på webben!

Medlemskap för 2009 kostar 450 kr. Bli medlem nu så ingår återstoden av 2008 i priset för 2009.

063-600 01 • info@smasagarna.se • www.smasagarna.se

Klasse producerar 40 000 meter och hyvleriet har även trasmattor

Vännerna uppvaktade med skylt när Klas-Inge startade eget.

– Jag borde ha börjat med det här tio år tidigare. Klas-Inge Jakobsson tittar på sin PH260 fyrkutterhyvel, inköpt för snart tio år sedan. Men bättre sent än aldrig. Idag hyvlar han över 40 000 löpmeter om året.

Klas-Inge driver Klasses Hyvel & Snickeri på södra Gotland. Bolaget har han tillsammans med hustrun Britta, som väver trasmattor och löpare. Efterfrågan är god på både legohyvling och de vävda alstren.

Yrkesbanan började på lammellfabriken i Klintehamn. 1969 gick den i konkurs och Klas-Inge gick en utbildning i maskinsnickeri. Att arbeta med trä har alltid intresserat honom, men trots att nästa arbetsgivare hette Skanska, blev det inget snickrande.

– Jag anställdes för att tillverka asfalt, berättar han.

Men han kunde inte släppa träspåret. På hustrun Brittass föräldragård Gervalds i Sanda socken fanns både lämpliga lokaler och skog att förädla. Svågern som drev gården hade inget emot sällskapet, men det var

annat som gjorde en satsning på eget företag vanskelig.

FYRKANTSKUTTER OCH REMDRIFT

– Det fanns redan ett hyvleri i socknen. Det drevs av en gammal farbror som bara tog 30 öre löpmetern för hyvling. Det kunde jag inte konkurrera med, säger Klas-Inge som kanalisera sitt intresse för trä genom att bygga hus på fritiden till familjen och senare till barnen.

Istället bidade han sin tid. Att köpa den gamla hyvelmaskinen var inte att tänka på, den var lika gammal som sin ägare, med fyrkantskuttrar och remdrift. När hyveln stått stilla ett tid var han tvungen att vattna remmarna för att de skulle bli smidiga och inte brista.

Vid millennieskiftet öppnade sig möjligheten att starta

Klas-Inge Jakobsson fick en flygande start för sitt företag genom att bygga den här villan. Allt virke hyvlade han själv på sin Logosol PH260.

hyvleriet. Den gamle hade trappat ned sin verksamhet och svågerns dotter skulle bygga hus. Klas-Inge lämnade jobbet på asfaltsfabriken och byggde villan från grunden. Den första investeringen var en Logosol PH260 för att hyvla reglar, fasad, paneler och lister – med andra ord allt virke till huset.

– Det var bygget som gjorde att jag vågade köpa hyveln, säger han.

UPPVAKTAD MED SKYLT

Vännerna uppvaktade den nyblivne företagaren med en belyst skylt med texten Klasses Hyvel & Snickeri, utrustad med

timer som tänder lyset när det blir mörkt. Lokal ställde svågerns son, som tagit över gården, mer än gärna upp med. Han har hästar och alla med detta intresse inser fördelen med en producent av kutterspån på gården.

Samtidigt som villan började ta form, sökte sig allt fler kunder till hyvleriet. Det är mest bönder från trakten som sågar sitt virke på bysågen. En och annan sommargäst hittar också hit.

Flertalet som arbetar professionellt med en PH260 tillverkar lister. Klas-Inge är ett undantag. I huvudsak hyvlar han konstruktionsvirke, spånt, råspånt och fasadbrädor. Inriktningen är en av förklaringarna till att Klas-Inge hyvlar ovanligt mycket, över 40 000 löpmeter om året, men samtidigt är flexibiliteten viktig.

– På ett virkesklass kan det bli 5-6 ompostningar. Det är tur att hyveln är så enkel att ställa in, säger han.

KUNDERNA SLIPPER JOBBA

När Logosolhyveln installerades var det en och annan som

undrade om den lille maskinen skulle klara jobbet. Kunderna hade sett det gamla muske-
dundret och vant sig vid att hyvling kräver att de ställer upp med en medhjälpare.

– Jag behöver ingen medhjälpare. En byggare säger att han sparar både tid och pengar på att slippa hjälpa till.

I likhet med andra Logosolhyvlare erbjuder Klas-Inge den uppskattade servicen att ta fram profiler efter kundens önskemål. Husets specialitet är ett spårat yttertak av trä och en hålkälspanel för fasader som är typisk för Gotland.

Efterfrågan är tidvis större än han hinner med. Det är därför Klas-Inge säger att han borde ha börjat med hyvling tio år tidigare.

– Då hade jag köpt en torrkliv och satsat hårdare, det finns en marknad för legohyvling, men jag gick i pension för tre år sedan och fortsätter på den här nivån så länge det är roligt, förklarar han.

Det sista han säger är pudeln kärna – det ska vara roligt att hyvla.

Klas-Inge Jakobsson hyvlar i huvudsak konstruktionsvirke. Det blir bortåt 40 000 löpmedel per år. Hyvelmaskinen har tio år på nacken och fixar det galant.

Stockpanel är en efterfrågad produkt på Gotland, men Klas-Inge hyvlar även lister efter kundernas önskemål.

Anna-Lena fick lugnare gubbe när sågverketet kom till gården

– Sägverket får gubben sköta, men om hyveln är postad så klarar jag av den själv, säger Anna-Lena Karlsson som tillverkar trädgårdsmöbler av gammalt snitt i tre storlekar. Virket är nog utvalt och kvistfritt.

För sex år sedan lämnade kossorna ladugården i Kåreda utanför småländska Gullringen.

Det blev upptakten till en gemensam hobby för Thomas och Anna-Lena Karlsson. – På samma gång fick jag en lugnare gubbe, säger Anna-Lena.

Makarna hade drygt 40 mjölkande kor plus rekrytering. När Anna-Lena drabbades av reumatism halverades arbetsstyrkan.

Kossorna såldes och Thomas fick jobb som snickare på Skanskas husfabrik i Gullringen.

Att en f.d. bonde skulle parkera sig framför teven på fritiden var inte att tänka på. En Solosåg införskaffades. Första året stod Thomas ute på lagårdsbacken och sågade.

– Jag vet inte vad jag tänkte på. Jag hade en tom ladugård och stod ändå ute och frös, minns han.

Men till sist insåg han att den eldrivna Solosågen lika gärna kunde stå inomhus.

Det enda som krävdes var att bygga ett intag för stockarna. Istället för en lucka i väggen och ett stockbord, byggde han en vandring från sidan med hjälp av räls i taket från den gamla fodervagnen.

NYTTAN MED UTGÖDLING

Nästa problem var sågspånet. Lösningen fanns redan på plats.

– Utgödslingen blev aldrig såld. Den fungerar nästan lika bra för att transportera spån, säger Thomas och påpekar att man måste skotta undan spånet på gödselstacken, annars blir det stopp.

Nästa investering blev en fyrkutterhyvel, Logosol PH260, som han köpte tillsammans med en kamrat.

Hyveln blev ett lyft i dubbel

mening. Dels är det en mångsidigt maskin som klarar mer än att hyvla lister och paneler, dels tände den intresset för trä hos Anna-Lena.

– Sägverket får Thomas ha för sig själv, men hyveln den är bra. Om Thomas bara sätter in stålen så klarar jag den själv, säger Anna-Lena.

TRÄDGÅRDSMÖBLER I KVISTFRITT

Hennes passion är att tillverka möbler, trädgårdsmöbler av gammal modell.

Första projektet blev stolar och en soffa i barnstorlek och sedan har hon förstorat dem i två steg upp till vuxenstorlek.

Materialet väljer hon med största omsorg. Helst ska det vara fyrsidigt kvistfritt.

En och annan kvist går inte att undvika, men genom att Anna-Lena själv väljer ut och hyvlar virket kan hon dölja de oönskade kvistarna.

Resultatet är möbler av en kvalitet som inte går att köpa. Vem annars än den som har egen skog, sågverk och hyvelmaskin skulle komma på idén att tillverka trädgårdsmöbler av högklassigt listvirke?

– Skogen är den bästa medicinen mot stress. Verkstaden har samma inverkan på mig. Tiden flyger iväg och jag kan jobba med något jag tycker om i egen takt, säger Anna-Lena.

När reumatismen sätter in kan det gå dagar innan hon kan snickra. Då har hon något att se

fram emot när värken släpper.

TRÄNAR CAD PÅ FUKTIGT VIRKE

Även Thomas tillverkar möbler och har även börjat göra fönster med den nyligen införskaffade vertikalfräsen, en Logosol MF30. Han köpte den för att göra det enda som en PH260 inte klarar – ändbearbetning.

– Den här maskinen kan mycket mer än så. Den kommer att ta tid att lära sig utnyttja fullt ut, säger Thomas.

På jobbet har han lämnat snickrandet och vidareutbildat sig till konstruktör. Det har fört med sig att även produkterna i hemmasnickeriet konstrueras med dator i CAD.

Vid Nysågats besök gick Thomas en fortbildning i 3D CAD. Hans övningsprojekt är en stuga av färskt virke.

– Det är en riktig utmaning. Det gäller att inte bygga in fukt i väggarna, säger Thomas.

GEMENSAM HOBBY UTAN STRESS

Men datorer och maskiner i all ära, det bästa med verkstaden är att Thomas och Anna-Lena skaffat sig en gemensam hobby. De klurar och snickrar tillsammans och dricker kaffe i en soffgrupp på det gamla foderbordet.

Och så var det där med en lugnare gubbe.

– När vi hade jordbruket stressade Thomas jämt. Nu har han till och med tid att sätta sig ned och prata, säger Anna-Lena.

Thomas Karlsson stressar av vid sågverket och hustrun Anna-Lena är nöjd när gubben blivit lugnare.

Grind konstruerad i CAD och ritningen utskriven som mallar.

Hyvelmaskin och multifräns står bredvid utgödslingen, som tar spånet som utsuget missar.

Sparade 200 000 kr på golvet och fick hyvelmaskin på köpet

– Klassen på planken efter hyvlingen satte standarden på det fortsatta arbetet. Då blir man petig utöver det vanliga, säger Karl Östlund som är mycket nöjd med slutresultatet, ett äkta skeppsgolv i massiv ek.

Drömmen om vackra massiva skeppsgolv i hela huset verkade ekonomiskt omöjlig att förverkliga när Karl Östlund och hans familj byggde en ny villa utanför Landskrona.

Golven blev verklighet tack vare vänner, stormen Per och egen hyvelmaskin.

Efterforskningar visade att ett massivt trägolv av den kvalitet som han ville ha, kostar 1 500 kronor per kvadratmeter när det är inlagt. Multiplicerat med husets 200 kvadratmeter gick det långt utanför budgeten.

Karl sökte andra vägar och kom fram till att han trodde att han själv kunde tillverka golven. Men först gällde det att hitta trädet att såga och hyvla.

– Jag fick köpa ek och senvuxen fura billigt av vänner i Småland efter stormen Per. Träden låg i vägen och markägarna ville få bort stormfällena. Sedan lät jag ett sågverk i Urshult såga upp det. Han som driver sågverket är mycket kunnig och tog fram breda stilfullt ådrade plankor som har bidragit till golvens härliga karaktär, berättar Karl.

TORKNINGENS MYSTERIER

Genom en bekant fick han möjlighet att torka virket på ett större sågverk. Innan torkningen utforskade han torkningens mysterier och kom fram till att det finns hur många åsikter i ämnet som helst. Metoden som valdes var följande:

Först lades virket på strö och virkespaketen spändes ihop med många spännband och före torkningen spolades det plaskvått. Därefter torkades det ned till 16 procents fuktkvot och fick sedan ligga på strö i rejäla paket i ytterligare 3-6 månader för att komma ned till 10-12 procent.

– Det går inte att undvika ytsprickor vid torkning, konsta-

terar Karl. Man får såga övermått och hyvla bort 5-6 millimeter på var sida.

Han hade ingen erfarenhet av hyvling, men efter en noggrann genomgång av marknaden fastnade han för tvåkutterhyveln Logosol DH410. Vad som fällde avgörandet var den service som Logosol erbjöd.

– Jag visste i princip ingenting om hyvling utan fick hjälp över telefon av Logosol, säger Karl. Utan deras service och öppenhet hade det varit betydligt besvärligare att lyckas anser han.

VIKTIGA LÄRDOMAR

Karl är en noggrann person och lärde sig arbetet från grunden. Under arbetets gång gjorde han viktiga lärdomar som kan vara andra till nytta.

– Köp till steglös matning om du ska hyvla hårdare träslag än fura och gran samt in- och utmatningsbord. Använd riktbräda på bordet och stöt bort tanken att det går åt skogen när du har högen med fula torkade brädor framför dig. Det blir snyggt, tro mig.

Han tycker också att man ska ge propellervirket en chans. De värsta krökarna kan man såga bort och är det inte allt för vridet går brädorna att tvinga på plats vid läggningen. Däremot bör man akta sig för frostsprängt ekvirke. Det slits sönder av kuttrarna och ställer till problem.

Resultatet av hans arbete blev skeppsgolv av ek i de stora rummen och furugolv i de mindre.

Idag är allt golv lagt och lackat på första våningen. Det återstår 40 kvadratmeter att lägga en trappa upp.

– Det jobbigaste var att söka kunskap och bestämma hur jag skulle göra. Själva arbetet var trevligt, särskilt att jag fick arbeta tillsammans med mina kompisar, svärfar och min far. Känslan man nu har när man ser resultatet är något som inte går att köpa för pengar. Jag är otroligt stolt och samtidigt ödmjuk och tacksam inför alla som hjälpt mig, säger Karl.

En del av arbetet hade han gärna sluppit.

– Att ligga på knä en helg i 17 timmar och näta golven kommer man att minnas, lovar han skämtsamt.

KOSTNAD MED HYVEL

Resultatet överträffar förväntningarna. Det ser ut som ett gammalt, rustikt golv och inte som en nyligen inlagt. Till en total kostnad som är en tredjedel av ett köpt golv.

Kostnaden för 200 kvadratmeter inlagt golv blev inklusive Logosolhyvel strax över 100 000 kronor. Pengarna hade betydelse till en början menar han. Men längre fram i arbetet upptäckte Karl att det var andra värden som började spela större roll.

– När man gör allt från sågningen och framåt, blir man petig utöver det vanliga, menar han. Klassen på planken efter hyvlingen satte standarden för det fortsatta arbetet. Om hyvlingen gått sämre hade det nog inte blivit en jakt på det perfekta golvet.

Karl passar på att tacka Elis, Bertil, Torsten, Bengan, Linda, Christer, Tommy, Logosol, svärfar och far med flera för all hjälp de ställt upp med.

Delar av produktionen. Gammeldags trädgårdsmöbler i tre storlekar och en bekväm solstol.

Ett rejält lager med virke i alla dimensioner, prydligt på strö och uppmärkt.

Norsk nybyggare i Stockholms skärgård

– Allt du ser är byggt med Solosågen, säger Oddvar Eriksen och slår ut med högerarmen. I blickfånget syns en gillestuga med grästak, en nyuppförd bastu samt en verkstad med rundat tak i schweitzisk stil.

Platsen är Tofta holmar, en kortare båtford från mer riksbekanta Adelsö i Mälaren. Här har denne energiske norrman skapat ett Eldorado av snillrika bygglösningar för sig och sambon Christina Sjöberg.

– Man må jobbe hele tia, säger Oddvar.

Solosågen har sannerligen gått på högvarv sedan han kom hit. Det var i januari 1991 som den före detta norske kranföraren träffade sin nuvarande sambo i Örebro.

Hon var där på rektorsutbildning, han var där för att utbilda kranförare.

På en danstillställning en kväll bjöd Oddvar upp till dans och på den vägen är det.

Hastigt och lustigt hamnade han på en sjötomt i Stockholms skärgård. Där fanns det gott om virke och byggnader med stort renoveringsbehov. Alltså rena himmelriket för en träentusiast och hobbysnickare Oddvar.

BÖRJADE BYGGA DIREKT

– Jag började med att bygga ut och vinterbona huvudbyggnaden och samma år stod även friggeboden klar, berättar han.

Friggeboden lade han grästak på för att få svalt inomhus på sommaren och varmt på vintern. Han har till och med plan-

terat ett par träd på taket.

Nya bastun, en 60-årspresent till sambon, blev klar i fjol. Den är inoljad med lika delar linolja, terpentin och taltjära för att få fram träslagets naturliga lyster.

En av Oddvars specialiteter är att använda bakar med barken kvar, dels som tätning och som detaljrik utsmyckning. Barken, oljad med taltjära, finns i varje hörn på byggnaderna och på nedre kanten på varje tak. Det ger en snygg och personlig prägel på alla byggnader.

I samband med den våldsamma höststormen 1992 blåste ett trettiotal granar omkull, vilket blev ett välkommet tillskott till Oddvars olika byggprojekt.

Sedan stormen har han också fått i uppdrag att hålla ordning på allmänningen på holmarna där allt fler bor året runt.

PLANERAR ETT HOTELL

Oddvar och Christina bor sedan 2005 halva året i Sverige och vinterhalvåret i Thailand. Där driver de en idrottsanläggning tillsammans med ett annat svenskt par och hjälper lokalbefolkningen i olika byggprojekt.

De har också långt framskridna planer på att tillsammans med en thailändska öppna ett mindre hotell med 12 rum i anslutning till deras hus cirka tre mil söder om semesterorten Hua Hin. En Solosåg på plats därnere vore till stor hjälp, anser Oddvar.

– Det är på gång, säger han. Ett problem är tillgången på virke som främst importeras från grannlandet Burma.

– En möjlig lösning vore att ta med en solosåg in i grannlandet och såga upp virket på plats.

När Oddvar och Christina

Solosågen går alltid varm hemma hos Oddvar Eriksen och sambon Christina Sjöberg hemma på Tofta holmar och nu ska det bli samma sång i Thailand..

vistas nere i Thailand har de full koll på gården i Tofta holmar via en datorstyrd ip-webbkamera. De kan sitta vid datorn och manövrera kameran till huvudbyggnadens rum, zooma in termometern vid fönstret och även ta en titt på båtbyggen och Mälaren.

– Thailändarna tycker det är jättekul att se när isen lägger sig, berättar Oddvar.

Under hela sitt vuxna liv har Oddvar Eriksen jobbat som kranförare runt om i Norge. Han har suttit på svajande master på 120 meters höjd och manövrerat kranar. I dag ägnar han

sig åt mer jordnära aktiviteter även om planerna ofta är högtflygande.

Vid sidan av alla byggprojekt i Tofta holmar och i Thailand driver Oddvar och Christina även kursgården Talliden konferens i Salem utanför Stockholm.

MAGNUS BACKLUND

Två av husen som Oddvar Eriksen byggt med sin solosåg och stormfällda granar.

STIHL är världens mest köpta motorsågs-
märke. Vi finns i skogen, i trädgårdar och
parker, ja nästan överallt där det finns ett
träd på jorden kan du se våra maskiner i
hårt arbete. För oss är det en möjlighet
att göra nytta för en värld där mindre miljö-

påverkan står högst upp på önskelistan.
Och det är precis därför vi utvecklar intelligen-
tare motorsågar, och andra handburna maski-
ner, som skapar bättre arbetsmiljöer med mer
effekt och mindre avgaser per bensindroppe.

Motorsågar • Trimrar • Röjsågar • Kombisystem • Multisystem
Häcksaxar • Rengöringsmaskiner • Sprutaggregat • Kapmaskiner
Bormaskiner • Och tillbehör som gör maskiner ännu bättre

www.stihl.se 020-555 666

The leader gives it all.

STIHL®

Barn kan lära sig allt på slöjden

Slöjd är ett ämne som brukar hamna i kläm när skolan förändras och när det ska sparas. Men slöjden finns kvar, tack vare entusiastiska lärare som vet att slöjd är viktigt. En av dem är Stig Fritzon, lärare i trä- och metallslöjd på Kesbergsskolan i Vårgårda.

Upphovet till den här artikeln är att Stig i våras beställde en rikt- och planhyvel från Logosol. Han blev så nöjd att han kontaktade Logosol för att berömma maskinen.

– Det är en liten proffsmaskin, säger Stig som särskilt berömmar att det går att rikta och planhyvla utan att vinkla upp hyvelbordet och ändra på spånutsuget mellan operationerna.

Nysågats utsände besökte Kesbergsskolan för att kunna berätta om hur bra hyvelmaskinen är.

Nu är det gjort och fortsättningen av artikeln ska handla om ämnet slöjd och de entusiaster som sett till att ämnet finns kvar på schemat trots att det nästan bara är de teoretiska ämnena som lyfts fram i debatten.

– Här får barnen prova teoretiska kunskaper i praktiken, säger Stig innan han hälsar en grupp tredjeklassare välkomna.

ALLA KAN SNICKRA

På lektionen deltar även två särskoleelever och deras assistent. Det är omöjligt att på resultatet se vem som går i den vanliga klassen och vem som går i särskola. Slöjd är ett ämne som utjämnar skillnaderna.

– Alla elever kan, alla elever duger. Jag har aldrig träffat någon med tummen mitt i han-

den. Vi behöver olika lång tid för att lära oss, men det vi gör i slöjden blir inte bedömt för hur snabbt det tillverkades utan för hur bra det blev, säger Stig.

Slöjd ger både självförtroende och en annan väg till kunskap än vad böckerna erbjuder.

– Alla ämnen finns i slöjden, säger Stig och förklarar vad slöjden tillför:

– Att se är att inse. Att gripa är att begripa.

LÄTTARE ATT LÄRA

Han visar hur geografin ligger på hyllor i form av träslag från hela världen. Här finns både Amerika och Spanien i form av ek och olivträ. Matematik måste man kunna för att räkna ut hur sakerna ska tillverkas, dessutom i tre dimensioner vilket gör det hela extra knepigt.

– Säg du hur enkelt han räknade ut mitten? Den här killen har problem med siffror, säger Stig när han ser hur en av särskoleeleverna utan att tveka mäter med tumstocken var han ska sätta tavelöglan för att hänga upp en liten hylla.

En annan viktig roll som slöjden har är att hjälpa eleverna att bygga sitt självförtroende. Stig uppmuntrar sina elever genom att ställa ut elevernas alster i ett glasskåp under en vecka. Dessutom fotograferar han av dem

– Jag har aldrig träffat någon med tummen mitt i handen. Alla elever kan, alla elever duger, säger slöjdläraren Stig Fritzon, här med en grupp tredjeklassare på Kesbergsskolan i Vårgårda.

En av slöjdens viktiga uppgifter är att lära barn att tänka på säkerheten.

och publicerar på Internet. Adressen är www.slojden.se och här finns Sveriges troligen största samling av bilder på elev-

arbeten från en enskild skola.

LÄR SIG SÄKERHET

Slutligen lär sig barnen att tänka på säkerheten. I slöjdsalen använder man riktiga verktyg och riktiga maskiner. Det är en arbetsplats och här springer man inte runt och busar.

– Man ska ha respekt för maskiner och verktyg, men inte vara rädd för dem, säger Stig.

Vissa maskiner är barnför-

bjudna. Rikt- och planhyveln och några andra maskiner är lärarhjälpmedel med 18-årsgräns och krav på utbildning.

Timmen med årskurs tre på Kesbergsskolan i Vårgårda är snart slut. När Stig berättar att det är dags att börja städa, blir det protester. Lektionen kan väl inte redan vara slut?

Slöjd är inte bara lärorikt, det är skojigt också.

– Det här är en liten proffsmaskin, lyder omdömet från Stig Fritzon om plan- och rikthyvel Logosol H410. Den är ett lärarhjälpmedel som Stig använder för att ta fram rätt material till lektionerna.

Virke från hela världen = en lektion i geografi.

Se filmen om varför skogsaktuellt är lite bättre!

www.skogsaktuellt.se/litebättre

Bent-Oloph Sahlén var i begynnelsen redovisningskonsult. Han upprättar en och annan deklaration, men ägnar mesta tiden åt sitt företag **Sörgårdens Hyvleri i Tibro** med tillhörande mopedmuseum.

Hyvleri med mopedmuseum

Varför väljer människor att bli egna företagare? De flesta har samma motiv: Att själv bestämma över sin dag och arbeta med det som man trivs med. Bengt-Oloph Sahlén är en typisk företagare.

För sju år sedan skrev Nysågat om Bengt-Oloph. Han hade just startat hyvleri hemma på gården utanför Tibro. Företagare var han redan, redovisningskonsult närmare bestämt, men han utökade verksamheten med en mer handfast syssla och en Logosol PH260.

– Fyrkutterhyveln är en för stor investering för att bara ha som hobby, tycker han.

Meningen var att hyvlingen skulle vara en bisyssla, men fö-

retagsnamnet Sörgårdens hyvleri visar vad som numera är huvudsaklig verksamhet. Redovisning arbetar han fortfarande med, men i mindre omfattning och i huvudsak med deklarationer och bokslut.

– Omfattningen är större än vad jag kunde föreställa mig när jag började, säger han.

170 OLIKA PROFILER

Det som främst har blivit större än förväntat är sortimentet. Det består idag av cirka 170 profiler. En del finns på lager, annat tillverkas på beställning och hela tiden kommer det till nya lister både för invändiga och utvändiga snickerier. Snickeriet ligger på vägen från Sveriges möbelcentrum Tibro och Hjo, trästaden vid Vättern. Så här presenterar sig kommunen på Internet:

”Hjo är en småstadsidyll där man kan flanera bland trähus från 17-, 18- och 1900-tal. När Du går i stadens gränder kan Du uppleva, inte bara de vackra husen, utan också grönskan i alla trädgårdar. För att inte tala om alla verandor som lockar med snickarglädje och smäckra spröjsar”.

RESERVDELAR TILL IDYLLEN

Någon måste tillverka all denna snickarglädje när det är dags för renovering. Det duger inte med köpelist från byggvaruhuset. Istället vänder sig byggare och privatpersoner till Sörgårdens snickeri, som nu för tiden har många av de unika Hjo-profilerna på lager och tar fram det som saknas.

– Även om specialtillverkade lister är dyrare, blir kostnaden ofta lägre eftersom man slipper byta ut alla lister för ett enhetligt resultat, säger Bengt-Oloph.

Dessutom behålls husen i originalskick. Inte ens ett tränat

öga kan se skillnad på ursprunglig snickarglädje och reservdelarna från Sörgårdens hyvleri.

NÄTVERK OCH MOPEDER

En av fördelarna med Logosols fyrkutterhyvel är att en person klarar jobbet. Det behövs ingen medhjälpare, men det kan också vara en nackdel. Det är inte alla som trivs att jobba ensam. Bengt-Oloph är medlem av nätverket Lövträ i Väst, som består av åtta småskaliga träförädlare i Västra Götaland. De marknadsför sig gemensamt med bland annat en gemensam hemsida och erbjuder allt från sågad al till massiva trägolv av ask. Sörgårdens bidrag till sortimentet är lister och paneler av bland annat al och asp.

Sällskap har han även av vännerna i mopedföreningen som

Delar av stålsortimentet för hyvleriets 170 profiler,

huserar väg i vägg med hyvleri- et. Medlemmarna har med gemensamma ansträngningar byggt en klubblokal med tillhörande museum. Här står moped- er av alla sorter på rad och väcker minnen till liv från fornstora dagar. I en upphöjd del av lokalen finns även en mö-

teslokal, delvis klädd med panel från hyvleriet. Det är på samma gång museum, klubblokal och referensobjekt för hyvleriet.

Mer om Sörgårdens hyvleri finns att läsa på www.sorgardenshyvleri.se. Nätverket Lövträ i Väst har adressen www.lovtra.com.

En vägg för mässor med exempel på olika lister och paneler i gammal stil.

– Efterfrågan är större än vad jag kunde föreställa mig när jag började, säger Bengt-Oloph Sahlén.

Barnen får nya skolbänkar av träd som deras föräldrar planterade

När Nysågat lämnar tryckpressen reser Bertil och Ingrid Johansson till Burkina Faso i västra Afrika för att starta bygget av ett sjukhus.

– Till viss del ska vi använda skog som planterades på 1970-talet och som vi ska såga själva, säger Bertil.

Han och Ingrid reser till Burkina Faso ett par gånger om året. De flyttade dit första gången 1977 med sina två små barn för att arbeta för en lokal kyrka. Vid sidan av kyrkan ägnade de sig åt socialt arbete. Ingrid är läkare och var frivilligt på ett sjukhus, Bertil blev indragen i två stora katastrofinsatser.

– Vi kom snart underfund med att det är bättre att ge folk utbildning än mat som är slut dagen efter, säger Bertil.

VATTNAR TRÄDEN

Därför utvidgades kyrkans utbildning av pastorer med en jordbruksutbildning. De blivande pastorerna fick även utbildning i konstbevakning, djurhållning, trädplantering och hur man sköter sin mark. En av de första åtgärderna var att plantera skog.

– Det var många som skakade på huvudet när jag föreslog att vi skulle vattna trädplantorna under den sex månader långa torrperioden, säger Bertil som slog dövörat till och idag kan njuta av en uppvuxen skog.

Det är den här skogen som nu

börjar avverkas. För ändamålet har man en Solosåg M7 och en Timmerjigg, som anlände till Burkina Faso våren 2008. Solosågen är idag i full drift och används för att tillverka material till skolbänkar.

– Tyvärr är det odlade virket för mjukt för bärande konstruktioner. Jag försöker få fatt i hårdare träslag, säger Bertil som understryker att man planterar nya träd i takt med avverkningarna.

INNERTAK TILL SJUKHUS

Nästa projekt är att tillverka innertak till det blivande sjukhuset. Att bygga hela sjukhuset av trä är tyvärr inte möjligt, vilket Bertil fick erfara när han tog med sig en garderob från Sverige. Efter några månader hade termitterna ätit upp den. Allt trä måste behandlas och kan inte användas i bärande konstruktioner.

Skolan i Burkina Faso har sedan starten utbildat 650 pastorer som arbetar i fem länder. På skolans område bor idag 45 personer och här finns dessutom förskola samt låg och mellansta-

dium med 450 barn.

– Med stöd från SIDA har vi även byggt högstadium och gymnasium i huvudstaden Ouagadougou och driver sex skolor i Burkina Faso och två skolor i Niger. Nu har vi fått pengar till ytterligare fyra skolor från svenska folket genom "Världens barn" i SVT, säger Bertil.

Till det kan läggas ett hem för gatupojkar, en yrkesskola med fyra linjer och ett program för mikrokrediter för köp av oxar och jordbruksredskap.

Nästa projekt är ett sjukhus med 100 platser. 25 hektar mark finns, skogen för bygget likaså och två sågverk från Logosol.

När solosågen kommer till Burkina Faso, blir det nya skivor på skolbänkarna. Nedan är Ingrid och Bertil Johansson i färd med att lasta två sågverk.

Prova Boggi nu!

Du får en robust multifunktionell tång som fixar jobbet!
Värde 350:-

4 nr
+ multitång
= 149:-

Alltid sprängfylld med tunga maskiner inom skog, anläggning och bygg.

• Entreprenad • Teknik • Tunga maskiner

JA TACK! Jag provar 4 nummer för endast 149 kronor inkl. moms. (ord. lösn.pris 59 kr/nr). Dessutom får jag en robust multitång som fixar jobbet! Värde 350 kr. Jag får den utan extra kostnad. Jag sparar totalt 437 kr. Kampanjkod: BOG 792 100

Spara totalt 437:-

NAMN _____
ADRESS _____
POSTADRESS _____
TELEFON _____
E-POST _____
MOBIL _____

Ja, jag vill gärna få information och erbjudanden till min ☐ e-post ☐ mobil.

Erbjudandet gäller t o m 31/12 2008 och endast nya prenumeranter inom Sverige. LRF Media AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationer och lämna erbjudanden om egna och andras produkter.

Som service får jag därefter tidningen i en bekväm tillsvidareprenumeration direkt hem i brevlådan (8 nr/år för 449 kr) men bara så länge jag själv önskar. Jag kan när som helst meddela om jag inte vill ha fler tidningar.

Beställ snabbt och enkelt via tel: 040-601 63 53 • fax: 040-601 63 57 • pren@lrfmedia.lrf.se

Boggi – För entreprenörer som vill hitta nya vägar!

TIDNINGEN MED BRED AXLAR

SVERIGE
PORTO
BETALT

Svarspost
204 797 06
200 11 Malmö

En lärdom som gjorde ont: Farligt att använda fel maskin

Säkerhet handlar inte bara om skydd. Lika viktigt är att använda rätt maskin för varje arbetsuppgift. Fråga Sten-Gustav Björkström som bor utanför Skeppslanda norr om Göteborg.

– Tre gånger blev jag skadad av byggsågen när jag använde den för att klyva, säger han.

Sten-Gustav är en rutinerad byggnadsarbetare som gick i pension härom året. Han har även drivit sågverk och väljer sina maskiner och verktyg med omsorg. Byggsågen han använde räknas som den bästa proffsmaskinen på marknaden. Men vad hjälper det om maskintypen inte lämpar sig för arbetsuppgiften?

– Jag skulle klyva en grov ekplanka. När jag nästan var igång, slog den tillbaka och träfäste mig över halsen. När jag reste mig efter den smällen bestämde jag mig för att det fick vara nog och beställde en klyvsåg från Logosol, berättar han.

KLYVER TILL SVEPASKAR

Klyvsågen är konstruerad för uppgiften med ett stabilt matarverk som håller virket på plats under sågningen. Det är ingen risk att operatören blir nedslagen av flygande virke. Sten använder sågen för att klyva fram ämnen till svepaskar. Sedan hyvlar han ned dem till 3 mm med en tvåkutterhyvel.

– Det är en fantastiskt bra planhyvel och är på samma gång en listhyvel, lyder hans beskrivning av Logosol DH410.

Sten-Gustav vet vad han pratar om. Fram till 1982 arbetade han halva året med legosågning och hyvling. Han hade en 22 meter lång sågbänk, en bandklyvsåg och en stor industrihyvel. Under resten av året var han anställd som byggnadsarbetare.

– När jag skadat mig på byggsågen för tredje gången fick det vara nog. Då köpte jag en klyvsåg från Logosol, säger Sten-Gustav Björkström och visar materialet till svepaskar som han klyver fram.

– Jag blev uppkallad till Byggtolvan och tvingades välja mellan anställningen och sågverket. Det var enklare att jobba som byggnadsarbetare året runt, så jag sålde sågverket och hyveln, minns han.

BERÖM AV LUFTAKROBAT

Det gamla såghuset byggdes om till verkstad för Sten-Gustavs och hustrun Inga-Lills gemensamma passion för slöjd. Han gör svepaskar och olika sorters möbler och snickerier, hon tillverkar figurer av olika slag, bland dem stumfilmskomikern Halvan som numera hänger på väggen i verkstaden brydd med en toppluva från Logosol.

– Vi gör en del tillsammans också, bland annat en vagga som Inga-Lill målar, säger han.

Aven grannarna brukar få hjälp av Sten-Gustav. En av dem är luftakrobaten Maria Zeniou, mest känd för sitt samar-

bete med magikern Joe Labero. Maria har byggt om en gammal lada till träningslokal med bland annat hjälp från grannen. Så här skriver Maria på sin hemsida:

”Utan vår fantastiska granne Sten-Gustav hade det aldrig gått, han verkar äga alla sorters verktyg som vi får låna samt att han verkar kunna allt om bygge!”

KVALITET BETALAR SIG

Det är bara att hålla med. Sten-Gustav har resurser utöver det vanliga. Han har två kompletta verkstäder, en för trä och en för metall. Båda är lika välutrustade och den givna frågan är hur han

haft råd med det.

– Jag har aldrig förlorat några pengar på maskinerna. När jag har sålt dem, har jag fått mer betalt än när jag köpte dem. Det lönar sig att köpa kvalitetsmaskiner. Vi går inte heller på krogen eller åker på utlandssemester, svarar Sten-Gustav.

Dessutom har han firman kvar och tar på sig olika typer av uppdrag. Det senaste fick han en tid efter att han köpt Logosols multifräns MF30. En butik beställer 30 lådor åt gången, för lite för att de stora snickerierna ska vara intresserade, lagom för en fullt upptagen pensionär.

SÅGAR MED MF30

Lådorna har en annorlunda konstruktion med botten av tunn plåt och Sten-Gustav började söka efter en specialmaskin för att göra det tunna spåret där man sticker in plåten. Men det visade sig att multifräsen klarade jobbet galant. Han monterade en liten och tunn sågklinga i spindeln som vinklades 90 grader. Sedan var det bara att mata på lådsidor och bakstycken.

– Det går att göra nästan vad som helst med den här fräsen, säger Sten-Gustav.

Vilket han också kommer att göra. Ett planerat projekt där maskinen kommer att användas är bygget av en ny släpvagn till paret Björkströms fyrehjuliga motorcykel. Han har byggt två kärror, båda delvis av trä. Den tredje ska bli något alldeles extra med alla trädelar av mahogny.

Med välutrustad verkstad och fantasi finns inga begränsningar.

Hustrun Inga-Lill slöjdar figurer av olika slag. Här är det Halvan som fått en Logosolmössa.

Släpkärra till motorcykel, delvis byggd av trä.

Sten-Gustav sågar fram spåret i lådsidorna med Logosols vertikalfärs MF30. Den infällda bilden visar sågklingan, Spindeln kan vridas 180 grader.

Erbjudande!

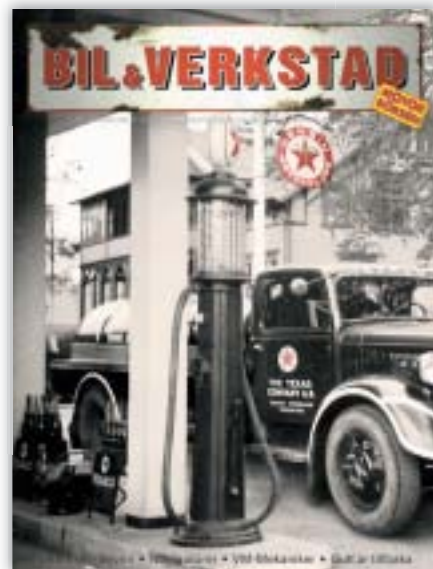
Prova Lantbruksmagasinet

+

+

**och få Åkeri & Entreprenad plus
Bil & Verkstad utan extra kostnad.**

3 TIDNINGAR

100!:-

**3 NUMMER AV VARJE
TIDNING**

JA TACK! Jag vill prova LantbruksMagasinet i 3 nummer för bara 100 kr inkl. moms.
samt få Åkeri & Entreprenad plus Bil & Verkstad utan extra kostnad.
Erbjudandet gäller tom 31/12 -08 och ej prenumeranter.

Frankeras Ej.
Svenska Media
Docu AB
betalar portot.

Namn

Företag

Adress

Telefon

E-post

Det går även bra att faxa in erbjudandet till 0651-133 33 eller gå in på våran hemsida: www.svenskamedia.se

Texta tydligt!

Svenska Media Docu AB

SVARSPOST

Kundnummer: 901 444 900

827 20 LJUSDAL

SVENSKA
media

Svenska Media Docu AB Telefon 0651-15050

Tillbehöret som gör PH260 mobil

Hästsläpet, ett allt mer uppskattat tillbehör till Logosol PH260.

Fråga Tomas Andersson som driver Myllans Såg & Trä utanför Laholm. Han kör runt och hyvlar åt sina kunder, istället för att kunderna ska frakta virket fram och tillbaka för hyvling.

På dagarna arbetar Tomas med att konstruera larm- och säkerhetsanläggningar. För några år sedan flyttade han tillbaka till föräldrahemmet och blev därmed ägare även till ett sågverk och hyvleri.

– Min pappa och min morfar före honom drev sågverket och jag var med och sågade när jag

var liten, berättar Tomas.

Tanken var att han skulle dra igång anläggningen och såga för husbehov. Men så kom Gudrun och med det enträgna önskemål från skogsägande grannar om såghjälp. Sedan rullade det på och den gamla sågbänken har tidvis körts i samma omfattning som i fornstora dagar.

Däremot valde Tomas att inte återstarta den 5-kuttriga industrihyveln. Den hade fyrkantsskottar och drevs med remmar från samma motor som sågverket. Istället köpte han en Logosol PH260 som han ställde i ett uthus.

– Jag fick en förfrågan om att hyvla på plats hos en kund och ställde hyveln på en släpvagn och körde ut den, berättar han.

En bekant kör runt med ett mobilt sågverk och turen med släpvagnen visade att han kunde göra samma sak med hyvelmaskinen.

Ett hästsläp inköptes och genomgick en enklare ombyggnad. Släpet fick en lucka i fronten för utgående virke. I vagnen bultade han fast hyvelmaskinen och fläkt. Där får hyveln stå även när den tjänstgör hemma på gården.

– Jag kör in vagnen i uthuset och har gjort en kopplingsanordning från fläkten till spånförrådet, berättar Tomas som i första hand ser hyvlingen som avkopplingen från skrivbordssjobbet.

– Man får ta i och så luktar det så gott när man hyvlar.

En fortsättning i fjärde generationen kanske ligger hos en av sönerna. Han går på träteknisk linje för att utbilda sig till möbelsnickare.

Tomas Andersson kör runt i trakterna av Laholm och hyvlar med en PH260 i ett hästsläp.

Den enda ombyggnaden som krävdes för att hästsläpet skulle bli hyvleri var en lucka i fronten.

www.skogen.se

På SKOGENs hemsida finns allt du behöver veta om skog

- Senaste nyheterna
- Goda tips och råd
- De nya jobben
- Virkesmarknaden
- Gratis nyhetsbrev

Föreningen Skogen och Tidningen SKOGEN ger dig nycklarna till framgång i skogsbruket. Som skogsintresserad har du troligen redan besökt hemsidan. Annars är det inte för sent: Besök www.skogen.se.

SKOGEN

Box 1159, 111 81 STOCKHOLM www.skogen.se
E-post: info@skogen.se Tel: 08-412 15 00

Prakthus i Hegra bygget med PH260 som støttespiller

Jon Ole Bakheim (26) er utdannet tømrer og har sammen med sin samboer Aimee Roesen bygget et prakthus i stavlaft og 8" laft på hjemmeplassen i Hegra, Nord-Trøndelag.

Etter en grundig sjekk i huskataloger og på internett, fant samboerparet ut at de ville sette sitt eget preg på huset og valget var da og tegne huset selv etter de ønsker som de hadde.

Resultatet er en praktvilla med egenproduserte materialer fra egen skog med et massivt og solid utseende.

Legg spesielt merke til de store og flotte hjørnestolpene og der kombinasjonen stavlaft i 1 etasje og 8" laftetømmer i 2 etasje er flott føyd sammen og med torvtak som prikken over i'en.

Jon Ole startet allerede i 2005 med å ta ut tømmer i skogen som skulle brukes til husbyggingen. Mye av skogen var tettvokst gran som vart brukt til utvendig kledning av typen dobbelfals.

En god del furu vart foredlet videre på en Logosol PH260 som Jon Ole hadde kjøpt 2 år tidligere.

GOD ERFARING FRA PH260

Tømmeret som vart tatt ut vart sagt på en mobil sag, naturtørket over sommeren før videreforedlingen startet opp. Jon Ole har sammen med sin samboer og god hjelp fra slekt bygget det meste selv både utvendig og innvendig. Litt hjelp til forskalingsarbeid og råbygg har de fått.

Jon Ole hadde god erfaring fra

Jon Ole Bakheim har sammen med sin samboer Aimee Roesen bygget et prakthus i stavlaft og 8" laft på hjemmeplassen i Hegra, Nord-Trøndelag.

før med å bruke PH260 høvelen. Han har produsert paneler og listverk til 2 hytter, samt produsert 10-12 badestamper før han startet med å lage produkter til sitt eget hus.

Til sitt eget flotte hus er både dobbelfalskledningen, panelene innvendig, golvbordene, underpanel og listverket produsert på egen høvel.

Etter å ha sett på det rike utvalget i profilstål fra Logosol's stålkatalog var det ikke vanskelig å finne riktig profil som samboerparet ønsket. For å få et spesielt panel i stua, vart valget å få laget et spesialstål til vekselpanel i 8" bredde.

Ved å sende en skisse til Logosol over ønsket profil, vart dette enkelt ordnet og furupanelet gir virkelig huset et eksklusivt preg.

PRODUSERER DET EN ØNSKER

Jon Ole har bare gode ord om høvelen. Han mener at den er anvendelig, tar liten plass og er enkel å stille inn samt at en kan produsere det en ønsker med en PH260. Han påpeker at det er viktig å justere materialene først en gang, da gjerne med å bruke de stål en har, før han setter i nye stål og høvler finishen. Dette gir topp resultat med glatt og fin overflate.

Jon Ole kjøpte også en Tormek slipeapparat samtidig med høvelen så han har kvasse stål hele tiden.

Kjennskapen til Logosol fikk Jon Ole ved at han traff oss på en landbruksmesse der han vart interessert i høvelen og da så de store mulighetene med en slik

høvel som kan høvle alle fire sidene i en operasjon. Unik høvel til en rimelig penge.

På selve husbyggingen med å hogge tømmeret selv og videreforedle det på en PH260 mener han at han har spart store beløp

og investeringen er for lengst tjent inn.

Da er det for samboerparet i Hegra å lene seg tilbake i en travel hverdag å nyte livet i selvbygget hus og vi i Logosol gratulerer paret med et praktbygg.

Både dobbelfalskledningen, panelene innvendig, golvbordene, underpanel og listverket produsert på egen høvel.

På selve husbyggingen med å hogge tømmeret selv og videreforedle det på en PH260 mener Jon Ole Bakheim at han har spart store beløp.

Hvem sa at en PH260 kun er egnet til listverk og panel?

Vestfoldbedriften TIMBER AS med tømrmester Anders Frøstrup i spissen har spesialisert seg på byggekonstruksjoner av store dimensjoner fra 5x5" til 8x10".

I år kjøpte de seg sin andre PH260 høvelmaskin som de bruker til høvling av de store dimensjonene og til høvling av panel og listverk.

Det var et enkelt valg sier Anders da de skulle bestille seg ny høvel. Foruten å gi den perfekte overflaten som vi er avhengi av er høvelen også rimelig i innkjøp og drift.

Timber As er en bedrift med 10 ansatte og en omsetning på

10 millioner NOK. De spesialiserer seg på store dimensjoner brukt til tømmerammer som utenfor Norge kalles Timber Frames.

Anders Frøstrup, godt kjent som lærebokforfatter i mange lærebøker i den videregående skolen, er daglig leder i bedriften som foruten å lage tømmerammer kan lage alt fra hus, kjøkkeninnredninger og møbler. Ingen ting hos oss er A4 sier Anders, her er kundene med hele veien når ulike prosjekt skal realiseres.

YPPERLIG TIL SMÅ SERIER

Bedriften består av resultatorienterte medarbeidere innen tømmer- og snekkerfaget som på et godt håndverksmessig

grunnlag kan komme opp med løsninger kundene blir godt fornøyd med.

Bedriftens motto er at ingen jobb er for liten og ingen jobb er for stor, og at det umulige er en utfordring, noe som vart godt bevist da Lanternen vart montert i Sandnes sentrum. Dette prosjektet er ingeniørkunst av høyeste nivå der trekonstruksjonenes muligheter er tøyd ut til det ytterste.

Her kombineres eik, furu og stål i skjønn forening. Les mer om dette prosjektet og andre prosjekt på Timber's hjemmeside.

Anders kan ikke få fullrost PH260 høvelmaskinen godt nok. Han mener den er yppelig til små serier der en sparer mye

Byggemetoden gir fleksible bygg uten å bruke innvendige bærevegger samt at bygget får en estetisk flott utforming.

omstillingstid, høvelen er enkel å stille inn og er enkel å bruke, i tillegg er den strømbesparende i forhold til andre høvelmaskiner.

I og med at det i innmatingsiden er montert inn automatisk stopp hvis overmålet på råstoffet er for stort, er faren for fastkiling av materialene i høvelmaskinen redusert til et minimum.

FLEKSIBLE BYGG

Som eneste bedriften i Norge som arbeider med Timber Frames, ser Anders klare fordeler med en slik byggekonstruksjon i forhold til tradisjonell reisverk. Byggemetoden gir fleksible bygg uten å bruke innvendige

bærevegger samt at bygget får en estetisk flott utforming med innvendige synlige bjelker.

Her kan en selv velge hvilke tresorter en ønsker å bygge i. De mest vanlige tresortene som Timber AS bruker er furu, eik eller douglas gran, men det er benyttet tresorter som svartor, lerk, alm og ask i ulike prosjekter.

Prismessig vil en slik konstruksjon kunne konkurrere med tradisjonell byggestil sier Anders.

Vi takker Anders for praten i en hektisk hverdag og de som ønsker å lese mer eller kontakte Timber As kan gå inn på deres informative og flotte hjemmeside www.timber.no.

PH260 er yppelig til små serier der en sparer mye omstillingstid, høvelen er enkel å stille inn og er enkel å bruke, mener Anders Frøstrup.

Hedret for positiv utvikling

Uthusene og siloen på Steinstad er nå ombygd til kontor, lager og demonstrasjonsrom. Fint arbeidsmiljø sier Jørn og Frank.

Inderøy kommune og Inderøy næringsforening deler hvert år ut en etablerer pris.

Prisen er ment som en honorar til en bedrift som har klart å skape ny aktivitet og arbeidsplasser i Inderøy Kommune.

For oss i Logosol er det veldig artig at det vi gjør blir lagt merke til i vårt nærområde.

Vi synes det er stor stas å bli satt pris på, og det inspirerer oss til fortsatt å stå på for å utvikle Logosol til å være "Best på småskala treforedling". Og i det så mener vi at vi vil tilby produkter som er nyskapende og av beste kvalitet til våre kunder.

Kundene våre som i hovedsak er skog / jordbrukere, sagbruk / høvleri, fritidsfolk og snekkerverkste-

der skal lett ha tilgang på produkter til riktig pris.

Vi i Logosol vil og takke alle våre kunder for tilliten dere har visst oss ved å bli eier av et Logosol produkt.

Med Hilsen
Arve Stenstad og
Jørn Indgul

LOGOSOL AS

Logosol AS
Røra
7670 Inderøy
Tlf: 47 87 50 00
Fax: 74154712
e.post:
info@logosol.no
arve@logosol.no
jorn@logosol.no
www.logosol.no

Liten mojäng gör storverk i lyxbåtar

Båtentusiaster får något drömande i blicken av namn som Nautor Swan, Targa och Baltic Yachts. Alla är fritidsbåtar i större format och av yttersta klass. Alla har också inredning och däck av teak, hyvlat på en Logosol PH260.

– Det går att göra mycket med en så här liten mojäng, konstaterar Ronny Eriksson på Treson Teak i finska Österbotten.

Företaget importerar teak från Indien och tillverkar inredningar och i viss mån även däck till båttillverkare i Finland och Sverige. De största kunderna finns i närområdet som är ett Mecka för fritidsbåtar.

KUNDERNA ÄR NÖJDA

Det finns andra platser på jordklotet som aspirerar på den titeln, men namn som Nautor Swan ligger i topp avsett vad man jämför med.

Med tanke på kundernas rykte och höga kvalitetskrav är det förvånande att tillverkningen bland annat sker med en Logosol PH260. Men det är inget som kunderna reagerar på.

Däckslister av teak på en exklusiv fritidsbåt, hyvlat på en Logosol PH260 av Treson Oy i finska Österbotten.

– De blir förvånade över att det finns så små fyrkutterhyvlar, men ingen har hittills klagat på den kvalitet som vi levererar, säger Ronny.

Hyveln har fått visa vad den går för. Visserligen hyvlas de stora volymerna på sågverk i Indien, det som produceras i Finland är kortare serier och specialbeställningar. Men det går varje år 30 000 löpmeter teak genom den här hyveln.

– Den börjar bli för liten och

vi ska investera i en större. Logosolhyveln blir kvar för den är så enkel att posta, berättar Ronny.

TUFFT MATERIAL

Teak är ett betydligt hårdare träslag än de nordiska som PH260 normalt används till. Men själva maskinen klarar utan problem jobbet, även om man måste gå ned i matningshastighet. Den känsliga delen är stålen, som Trensön låter speci-

altillverka hos ett företag i grannbyn.

– Det krävs andra material och andra släppvinklar. Vanliga stål är runda efter några hundra meter teak, säger Ronny.

Svenska läsare av Nysågat rekommenderas ett besök på de kommande båtmässorna i Stockholm och Göteborg. Flera

av de lyxigaste flytetygen har däck och inredning hyvlat med en PH260. Kvaliteten är av allra högsta klass.

Treson betyder förresten Eriksson, son och svärson – tre son. Det är Ronny som är son i familjen och svärsonen Ulf Holm är vd.

– Kunderna är förvånade att det finns så små fyrkutterhyvlar som PH260 och att resultatet blir så bra, säger Rinny Eriksson på Treson Oy. Till höger företagets vd Ulf Holm.

Foto: Mattias Byström

Perfekt slipning med full kontroll

Sedan starten 1973 har Tormek introducerat nya konstruktioner och satt standarden för våtslipning av eggverktyg. Idag innehåller systemet mer än tio specialkonstruerade jigggar som gör det enkelt att snabbt slipa de flesta typer av eggverktyg.

SE-76

Med den senaste modellen T-7 medföljer bland annat den helt nya jiggan för raka eggar, SE-76. Den riktar upp verktyget efter dess övre plana sida, vilket garanterar exakt 90° vinkel.

TT-50

En slipsten behöver vara exakt rund och plan för att ge ett bra slipresultat. Tormek T-7 levereras därför med ett nytt unikt svarv- och skärpningsverktyg med skruvmatning, TT-50, samt en dubbelsidig stenjusterare med två olika kornstorlekar för optimal slipeffekt.

SVP-80

Maskinen kan kompletteras med Tormeks samtliga slipjigggar, exempelvis SVP-80, jigg för profilstål och SVH-320, jigg för maskinhyvelstål av obegränsad längd.

SVH-320

Besök www.tormek.se

7
YEAR
WARRANTY

TORMEK®
Sharpening Innovation

Ge bort kunskap i julklapp

Går du i julklappsbekymmer?

Ge bort en kurs i småskalig träförädling eller önska dig detsamma.

Logosol har presentkort på kurser i allt från timring till maskinsnickeri.

Logosol började med utbildning för tio år sedan, närmare bestämt med kurser i timring. Det blev en succé från första stund. Intresset bara ökar och alla som varit med, kan berätta om fem dagar i Härnösand utöver det vanliga under kunnig ledning av Tycho Loo, landets mest kände timmerman.

KURSER PÅ EXPORT

Timringskursen har med tiden fått sällskap av flera och idag kan du välja mellan sju utbildningar. Logosol har utbildningsplatser över hela landet. Utbildningarna går även på export och under det gångna året har Logosol genomfört kurser i bland annat Skottland, där bygge av badtunna stod på programmet.

Här är Logosols utbildningar i sammandrag:

Maskinsnickeri. Under en dag får du en grundlig genomgång av hur snickeriets viktigaste maskiner fungerar och samverkar. Maskinerna på schemat är formatsåg, rikt- och planhyvel och fräsmaskin. Kursen passar både dig som redan har en eller flera av dessa maskiner eller funderar på att löpa.

Timring. Det här är den uppskattade klassikern som lockar allt fler. Efter fem dagar på kurs kan du hugga en dalaknut och timra en mindre byggnad. Dessutom får du fem trivsamma och minnesvärda dagar. Det

är ungefär som att åka på spa, samtidigt som du lär dig att skapa något som står pall för väder och vind i 300 år.

Solosågning. En dag med grunderna för sågning. Kursen utgår från Solosågen men mycket som du lär dig gäller alla typer av sågverk, från hur du väljer ut träd och hanterar stockarna till hur du blocksågar. Sågdagar ordnas över hela landet.

Hyvling. Det här är två olika kurser, anpassade för Logosols hyvelmaskiner SH230 och PH260. Du lär dig hur den aktuella maskinen fungerar, hur du postar, hur du hyvlar olika profiler och hur du felsöker samt vårdar hyveln och dess skärutrustning. Kursen passar även dig som står i begrepp att köpa hyvel och hålls över hela landet.

Träteknik. En kurs på fyra dagar som hade premiär 2008 och omedelbart blev mycket uppskattad. Du lär dig snickeriets grunder, med handhållna verktyg och snickerimaskiner, och får chansen att själv tillverka ett avancerat snickerialster.

Bygga badtunna. En annorlunda kurs där du under fyra dagar bygger ditt eget vildmarksbad under sakkunnig ledning. Du väljer om du bara vill ta med dig kunskaperna hem eller en komplett badtunna med kamin. Kursen kostar mindre än om du skulle köpa motsvarande badtunna färdig.

Du kan redan nu köpa ett presentkort till valfri kurs. Tider och platser publiceras på Logosols hemsida www.logosol.se. Du kan även ringa 0611-182 85 för mer information och bokning.

Logosol ordnar även kurser utomlands. Här är det utbildning i konsten att bygga vildmarksbad i Skottland. Du kan också lära dig att bygga badet själv, genom att hämta instruktioner på www.logosol.se. Klicka på "kataloger och bruksanvisningar". Nästan längst ned på sidan hittar du en PDF som heter "Bygg ditt eget vildmarksbad, handbok". Här finner du också mycket annat matnyttigt. Allt är gratis.

Intresset för att lära sig timra ökar för varje år. Här en bild från timringskurs i Härnösand hösten 2008.

CENTERPARTIET

Fotograf:
Erik Bratthall

centerpartiet.se/angermanland

Sågad eller hyvlad fasad?

Inför renovering av ett äldre hus ställs man inför valet om fasaden ska vara råsågad eller hyvlad.

Ofta är det svårt att veta hur det såg ut i original, eftersom hela eller delar av fasaden har bytts ut genom åren.

Idag används väldigt grovt sågat virke i fasader. Det stämmer inte med hur det byggdes förr.

Faktum är att de flesta fasader var finsågade eller hyvlade på 1800-talet, oavsett om de skulle stå omålade, rödfärgas eller linoljemålas.

Men det värsta stilbrottet torde vara en cirkelsågad fasad med de karaktäristiska cirkelarna från klingan, särskilt om den sorten används i kombination med originalbrädor.

Vad som talar emot en hyvlad fasad är att färgen inte fastnar lika lätt. Rätt alternativ som både stämmer med traditionen är med andra ord finsågat virke.

Oavsett vilket av Logosols sågverk som du använder med kedja eller sågblad så får du en yta som uppfyller både målarens och byggnadsvårdarens krav.

Mer i ämnet finns att läsa på Svenska Byggnadsvårdsföreningens hemsida, www.byggnadsvard.se. Här finns mycket att läsa om hur man renoverar gamla hus till originalskick.

När ett proffs väljer material

Grindar är en av produkterna som Alvar Rosdahl tillverkar vid sidan om växthusen.

Den stora industrihyveln ersattes med en Logosol PH260. Det blev massor av plats över i verkstaden.

Alvar Rosdahl i Eslöv har byggt växthus för professionella odlare i hela sitt vuxna liv. När han gick i pension, startade han snickeri för att tillverka mindre växthus av proffskvalitet för hobbyodlare. – Bra växthus byggs av trä, säger han.

Alvars snickeri ligger i Marieholm ett stycke väster om Eslöv. Här har han skapat en komplett verkstad runt en Logosol PH260. Hyvelmaskinen producerar nyckeln till ett riktigt bra växthus, listerna som bär upp hela konstruktionen.

– I huvudsak använder jag lärk, men jag har även levererat växthus av douglasgran, berättar han.

Listens unika profil är Alvars egen konstruktion. Den har inbyggd vattenränna som leder bort kondens. Hela profilen hyvlas på en gång, med undantag av vattenrännan som kräver ett stål med stort utstick. Det tillverkas istället med en vertikalfräs.

SOM NATT OCH DAG

– När jag började köpte jag en begagnad industrihyvel som

tog upp halva verkstaden. Det var lögn att få tag i delar och omställningarna tog flera timmar, säger Alvar som ersatte den med en PH260.

– Det är skillnad som natt och dag. Hyveln är mindre och det tar ingen tid att ställa om den.

Alvar började bygga växthus för mer än 40 år sedan. På den tiden tillverkades även proffshusen av trälistor, med då var det tryckimpregnerad furu.

Med tiden blev det istället aluminium, vilket är enklare att montera och dessutom underhållsfritt. Men när Alvar själv fick välja, återvände han till trä. Han använder mer rötbeständiga träslag, behandlat med linolja och terpentin, för hållbarhetens och miljöns skull.

JOBBAR I EGEN TAKT

– Trä isolerar bättre än aluminium vilket gör växthuset svalare på sommaren och varmare på vintern. Klimatet i husen blir också bättre, säger Alvar som tror att det är förklaringen till att många av hans kunder använder växthusen som uterum, ateljé och liknande.

Verksamheten driver han i egen takt. På morgonen läser han tidningen i lugn och ro och åker till verkstaden vid niotiden. Framåt eftermiddagen gör

han kväll. Marknadsföringen inskränker sig till en annons på Blocket. På den får han beställningar i tillräcklig mängd.

– Om jag varit 50 år så hade jag satsat hårdare. Det finns en marknad för hobbyväxthus av proffskvalitet, konstaterar Alvar.

Förr byggde han även växthusen, men efter 40 år på resande fot har han valt att leverera byggsatser. Alla delar är tydligt märkta så att kunden själv kan montera dem. Behöver kunden råd så är Alvar inte längre bort än närmaste telefon.

DET SKA VARA ROLIGT

Ryktet om Alvars tråkkunnande sprider sig. Han får allt oftare beställningar på andra produkt från folk i närområdet och sommarboende på Österlen. Bland annat tillverkar han grindar och massiva trågolv.

I verkstaden ligger ett golv av sibirisk lärk på strö. Virket köper han in, främst från ett stamblockssågverk i Småland för att få riktigt hög kvalitet.

– Det här är först och främst en trevlig sysselsättning. Jag tar inte på mig mer än att det är roligt, säger Alvar Rosdahl som ägnar pensionärlivet åt att tillverka den typ av växthus som han med över 40 års erfarenhet anser vara bäst.

En komplett dörr med glas och allt ingår i den kompletta byggsatsen till växthusen.

List med inbyggd vattenrännan tar hand om kondens.

En av varianterna på växthus som Alvar tillverkar.

Mer information och adressändring

Kryssa i vad du är intresserad av och posta kupongen till Logosol. Telefon 0611-182 85, fax 0611-182 89. E-post: info@logosol.se, Internet: www.logosol.se

Sågverk

- ☐ Solosågen*
- ☐ Bandsågverk*
- ☐ Timmerjigg med Big Mill System*

Industrimaskiner

- ☐ Paketkap*
- ☐ Klyvsåg ☐ Toppklyv

Snickerimaskiner

- ☐ Rikt/planhyvel H410
- ☐ Formatsåg FS315
- ☐ Multifräs MF30
- ☐ Multihyvel MH410

Timring

- ☐ Timmerfräsen*
- ☐ System Linus* (Knutar för planktimring)

Hyvelmaskiner

- ☐ Solohyvel SH230
- ☐ Tvåkutterhyvel DH410
- ☐ Panelhyvel PH260

Övrigt

- ☐ Utbildning
- ☐ Finansiering
- ☐ Annat:.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

* Film på DVD finns

Adressändring

☐ Jag har bytt adress. Min nya står till vänster. Berätta för Logosol om du byter adress, så får du Nysågat och annan information även i framtiden.

Min gamla adress:

.....
.....
.....
.....
.....

Porto
betalt

LOGOSOL

Svarspost
850 293 100
871 00 HÄRNÖSAND

Namn.....
Adress.....
Postnr.....Ort.....
Telefon.....
E-post.....